

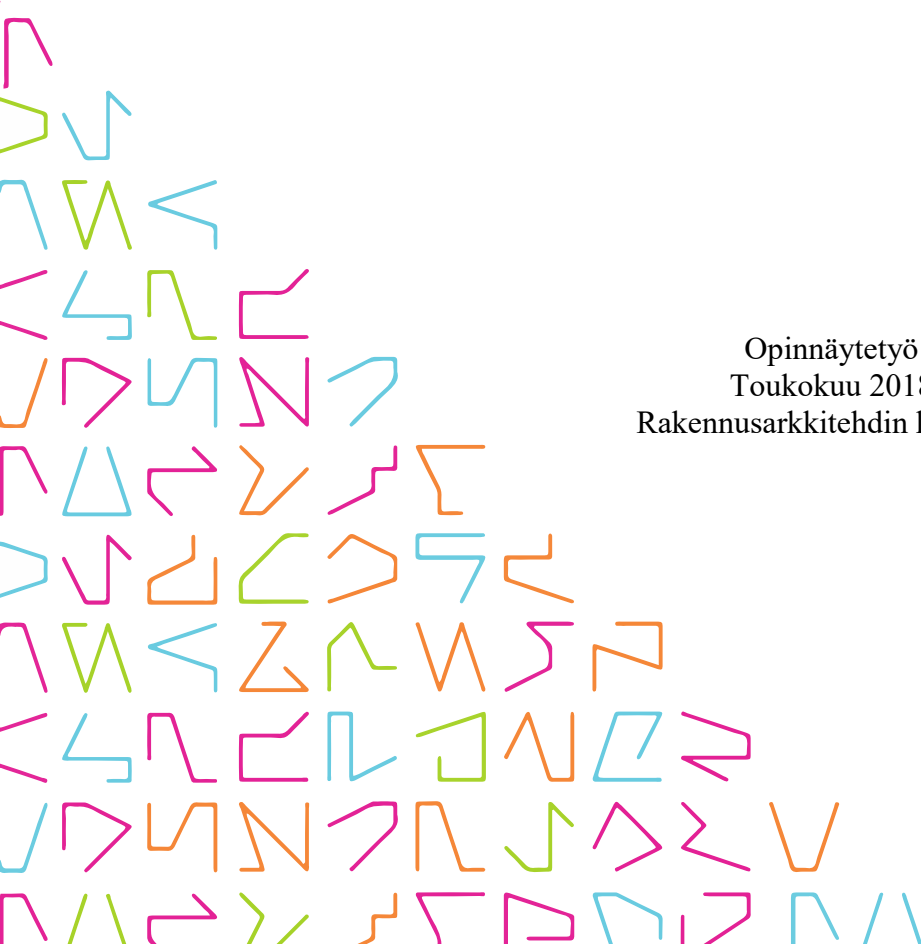
TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

MAJOITUSRAKENNUKSET OSANA KITILÄN LOMARAKENTAMISTA

Rakennusten arkkitehtisuunnittelu

Marjo Surakka

Opinnäytetyö
Toukokuu 2018
Rakennusarkkitehdin koulutus

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Rakennusarkkitehdin koulutus

SURAKKA, MARJO:

Majoitusrakennukset osana Kittilän lomarakentamista
Rakennusten arkkitehtisuunnittelu

Opinnäytetyö 43 sivua, joista liitteitä 3 sivua
Toukokuu 2018

Levin matkailu kasvaa vuosittain tuhansilla lomailijoilla, ja uusille majoitusrakennuksille on lähivuosina kova tarve. Vuonna 2016 Levillä majoittui yli 357 000 matkailijaa, joka on 18,5 % enemmän kuin vuonna 2015. Levin keskusta on tiiviisti rakennettu, ja siinä on paljon viitteitä alppikylistä. Levi tunnetaan laskettelurinteiden ohella monipuolisista harrastusmahdollisuuksista, revontulista ja kattavasta viihdetarjonnasta. Opinnäytetyön tavoitteena on vastata tähän kasvavaan majoitusrakennusten tarpeeseen kahdella toisistaan poikkeavalla suunnitelmalla.

Toinen luonnoksista toteutettiin asiakkaan toiveiden mukaisesti, ja toiseen sisällytettiin energiatehokkaita ratkaisuja sekä tutkittiin laajemmin luksuksen käsitettä sekä esteettömyyttä. Kahden eri suunnitelmaversion arkkitehtuurit poikkeavat toisistaan. Asiakkaan versio sai inspiraatiota alppitaloista, ja toinen versio on hyvin skandinaavinen. Opinnäytetyön tavoitteina oli suunnitella luksustasoisia näyttäviä majoitusrakennuksia sekä herättää keskustelua siitä, millainen arkkitehtuuri Suomen Lappiin sopii.

Asiakkaan versiossa pohjaratkaisut mietittiin tarkkaan. Asunnot ovat hyvin tehokkaita, ja niistä löytyy lomailijalle kaikki tarpeellinen. Asuinnoissa on myös asiakkaiden arvostamia mukavuustekijöitä, kuten oma sauna, kuivauskaappi ja pyykinpesukone. Rakennus on alppihenkinen, mutta sen julkisivua raikastaa pystyaiheinen rimoitus. Opinnäytetyössä esitellään majoitusrakennusten tähtiluokitus. Molemmat suunnitelmat saivat täydet viisi tähteä.

Toisessa versiossa painopiste oli energiatehokkuudessa, luksuksessa ja esteettömyydessä. Asuntopohjista suunniteltiin eri variaatioita, ja pyrittiin mahdollisimman muuntojoustaviin huoneistoihin. Rakennuksen arkkitehtuuri on skandinaavinen ja toteuttaa pääosin Levin ydinkeskustan rakentamistapaohjetta. Siitä on karsittu pois kaikki ylimääräinen, ja lopputulos on linjakas ja korkeatasoinen majoitusrakennus.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Construction Architecture

SURAKKA MARJO

Accommodation Buildings as Part of Holiday Construction in Kittilä
Architectural Design of Buildings

Bachelor's thesis. 43 pages, appendices 3 pages
May 2018

Finns and foreign tourists travel to Kittilä, Levi each year. In 2016, Levi hosted more than 357,000 tourists, which is 18.5% more than in the previous year. This thesis presents two versions for an accommodation building that correspond to the current needs of holidaymakers.

In my thesis I study what type of accommodation is suitable for Finnish Lapland Levi has a lot of alpine style buildings, which may not fit so well stylewise, but are in accordance with the building code.

The most important source of the history of Lapland's architecture was the work by Harri Hautajärvi from the Deserted Houses to Holiday Towns, the architectural history of Lapland's tourism. Current luxury travel provided the latest information in the interview with Janne Honkanen, Luxury Action Oy.

The traveler wants to have experiences, for example the Northern Lights or high quality construction in the middle of beautiful nature. It is important for holidaymakers to have the ease of traveling and versatile services. A tourist appreciates luxury, such as a private sauna and functional space solutions.

Key words: accommodation building, luxury travel

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	LOMARAKENTAMINEN	7
2.1	Kittilän lomarakentaminen.....	7
2.2	Kittilän arkkitehtuurin historiaa.....	8
2.3	Sijainti määrittää majoitusrakennuksen luonteen	9
2.4	Vuokrattavien vapaa-ajan huoneistojen tähtiluokitus.....	10
3	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	13
3.1	Kittilän ajantasakaava	13
3.2	Tontin ympäristö.....	14
3.3	Tontin korkomaailma.....	16
3.4	Asiakkaan toiveet ja tavoitteet.....	17
3.5	Hirsi rakennusmateriaalina	18
3.6	Rakennustapaohjeen vaikutus suunnitteluun.....	19
4	ENSIMMÄISET LUONNOKSET	21
4.1	Asiakkaalle tehokkaita huoneistoja	24
5	TOISET LUONNOKSET	30
5.1	Energiatehokkaita ratkaisuja.....	30
5.2	Muuntojoustavuus.....	32
5.3	Rakennuksen esteettömyys	33
5.4	Elämyksellisiä luksushuoneistoja	34
6	POHDINTAA.....	37
6.1	Suunnitteluprosessin eteneminen.....	37
6.2	Kiitokset.....	38
	LÄHTEET.....	39
	LIITTEET	41

ERITYISSANASTO

- ¹⁾ Luksusmatkailu Suomen Lapissa koskemattoman luonnon keskellä matkailu niin, että palvelut tuodaan asiakkaalle.
- ²⁾ Vapaa-ajan matkailu Matkailu- ja tapahtumakeskuksessa lomailu niin, että käyttää lähiympäristön palveluita omatoimisesti.
- Luksusmatkailija Varakas ja kiireinen matkailija, jolle aika on rahaa. Henkilö lomailee harvoin, jolloin kaiken toivotaan sujuvan matkalla ensiluokkaisesti.

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aiheena oli suunnitella Kittilään Levi-laskettelukeskuksen läheisyyteen rakentamattomalle tontille (261-409-4-141) kaksi identtistä majoitusrakennusta. Rakennukset tulevat muodostamaan alueelle merkityksellistä kaupunkitilaa, jossa vieraillee hyvin paljon turisteja ympäri maailmaa. Rakennusten tarkoitus on kohottaa alueen identiteettiä laadukkaalla arkkitehtuurilla. Rakennusoikeutta tontilla on $440 + 440 \text{ k-m}^2$, joka tullaan hyödyntämään maksimaalisesti.

Esittelen työssäni asuinrakennuksesta kaksi ehdotusta, jotka poikkeavat arkkitehtuuriltaan toisistaan. Ensimmäisessä ehdotuksessa pyritään vastaamaan asiakkaan toiveisiin. Toinen ehdotus keskittyy energiatehokkaisiin ja aikaa kestäviin rakennussuunnittelun ratkaisuihin. Tutkin opinnäytetyössä havainnollisesti eri vaihtoehtojen sopivuutta ympäristöönsä ja käyn läpi luonnossuunnittelun prosessia. Tavoitteena on suunnitella luksustasoisen majoitusrakennus. Opinnäytetyö suunniteltiin asiakkaalle Honkatalojen toimeksi-antona ja hirsirakenteisena. Tutkin opinnäytetyössäni tontin idänpuoleista rakennusta.

2 LOMARAKENTAMINEN

2.1 Kittilän lomarakentaminen

Kittilä on 150-vuotias 6 500 asukkaan kunta Suomen Lapissa. Sen myyntivaltteja matkailussa ovat kaunis luonto, ympärivuotinen tapahtumatarjonta, monipuoliset ulkoilu- maastot, laskettelurinteet, kelkkailureitit ja Lapin erikoisuutena revontulet. Kittilän lomarakentaminen keskittyy Levi-matkailu- ja tapahtumakeskukseen, jossa vuonna 2016 majoittui yli 357 000 matkailijaa, joka on 18,5 % enemmän kuin vuonna 2015. (Tilastokeskus, 2016) Kittilän matkailun etu on lentokenttä, johon saapuu päivittäin lentoja suorana Euroopasta ja Helsingin kautta eri puolilta maailmaa (kuvio 1).

KUVIO 1. Kittilässä liikennöivät suorat lennot (Finavia, 2018)

Lapin matkailurakennukset ovat saaneet kritiikkiä sen heikosta ja jäsentymättömästä alue- ja arkkitehtuurisuunnittelusta. Arkkitehti Harri Hautajärvi kuvaa teoksessaan Autiotuvista lomakaupunkeihin, Lapin matkailun arkkitehtuurihistoria (Helsinki 2014), miten Lapin matkailu ja arkkitehtuuri ovat vaikuttaneet toisiinsa 1800-luvulta nykypäivään. ”Lasikota laskettelurinteiden juurella, kelokylä ja alppityyliin koristeltuja betonielementtitaloja, golfkenttä ja kylpylä muovipalmuineen, tunturilavasteilla verhottu kauppakeskus ja joulupukin huvipuisto.” (Hautajärvi 2014, 11) Hautajärven kuvaus Lapin tämänhetkisestä arkkitehtuurista on kuvaava ja hämmäntävä. Olen suunnitteluprojektissani

pohtinut, millainen on Lapin identiteetti, millainen arkkitehtuuri sinne sopii, ja kuinka kunnioittaa jo rakennettua kulttuuriympäristöä? Miten vastata matkailijoiden kysyntään ja luoda laadukasta, aikaa kestävää arkkitehtuuria?

2.2 Kittilän arkkitehtuurin historiaa

Erämaataipaleiden varrelle rakennettiin jo 1700-luvun alkupuolelta lähtien alkeellisia yöpymispaikkoja muun muassa postinkantajia, virkamiehiä ja satunnaisia matkaajia varten. Sodassa näistä ovat säästyneet Kittilässä Karvaselän ja Meneslatvan autiotuvat. Yleensä rakennukset ovat käsittelemätöntä hirttä, pitkänurkkaisia ja niiden ikkunoissa on selkeä ruudukko. (Hautajärvi 2014. 75)

Kittilän merkittävimpiä rakennuksia ovat 1820-luvulla Carl Ludvig Engelin johdolla suunniteltu kirkko, Alvar Aallon arkkitehtitoimiston suunnittelemat Atrin rakennukset vuosina 1943-1946 sekä Reima ja Raili Pietilän suunnittelema taidemaalari Reidar Särestöniemelle vuonna 1972 valmistunut kelohonkainen taidegalleria (kuva 2 ja 3). (Hautajärvi 2014. 35, 44, 283)

KUVA 2. Kelohonkainen taidegalleria Kittilässä (Kauko Sorjosen säätio)

KUVA 3. Kelohirsiset sisätilat (Taidekoti)

Särestöniemelle suunniteltu taidegalleria tuli tunnetuksi uima-altaastaan ja presidentti Kekkonen vierailuista. Tämä oli aikakautensa harvinainen taidonnäyte keloarkkitehtuurista, joka jäi Lapissa vertaansa vaille.

Alvar Aallon pohjoisimpia toteutuneita rakennuksia ovat tilat, jotka on suunniteltu Kittilän Sirkassa malmia etsineelle Atri Oy:lle. Atrin ensimmäisen rakennusvaiheen lautarakenteisista taloista osa rakennettiin uudella tavalla Varkauden talotehtaalla tehdyistä elementeistä. Toisen vaiheen hirsirakenteisissa insinöörien asuintaloissa voi havaita vaikutteita karjalaistaloista. Aallon toimistossa laadittiin myös Kittilään suuntaa antava yleiskaava vuosina 1952-1957. Aallon työryhmä vastusti haja-asutusta ja teki ehdotuksia mallikylistä, joiden avulla turvattaisiin palveluiden saatavuus, säästettäisiin kustannuksissa ja ehkäistäisiin maaltamuuttoa. (Hautajärvi 2014. 44)

Kittilän lomarakentaminen on kehittynyt kulkureittien myötä. Ensimmäiset matkailijat saapuivat Kittilään vesiteitse pitkin Ounasjokea, joka kulkee Rovaniemeltä Kittilään, Enontekiölle ja muihin Ounasjokivarren kyliin. Kittilän läheltä päästiin Jeesiöjokea myöten myös Sodankylään. Välttävän laatuinen maantieyhteys Rovaniemeltä Kittilään oli valmis 1889 mikä lisäsi matkailumahdollisuuksia. Vuonna 1983 Finnairin aloitettuaan lennot sesonkiaikoina Helsingistä Kittilään Levin matkailukeskus alkoi kasvaa nopeasti. (Hautajärvi 2014. 52, 80, 82, 298)

Kun Japanin prinssi Hitachi kävi syyskuussa 1995 katsomassa revontulia Kittilän Levillä, heräsi japanilaisten kiinnostus Lappia kohtaan. Julkisuuden henkilöiden vierailuilla on edelleen huomattava merkitys matkakohteiden suosioon. (Hautajärvi 2014. 57)

2.3 Sijainti määrittää majoitusrakennuksen luonteen

Matkailu Suomen Lapissa jakaantuu kahteen erityyppiseen turistiryhmään. Luksusmatkailu¹⁾ keskittyy elämysten tuottamiseen koskemattoman luonnon keskellä, ja vapaa-ajan matkailu²⁾ pyrkii tuottamaan monipuolisia palveluita matkailu- ja tapahtumakeskuksissa. Molemmille on oma asiakaskuntansa ja omat majoitusrakennusten vaatimukset.

Haastattelin Luxury Action Oy:n Janne Honkasta tämänhetkisestä luksusmatkailusta Suomen Lapissa. Vuonna 2009 perustettu Luxury Action tuottaa yksilöityjä matkailupalveluja Suomessa, kaikissa Pohjoismaissa ja Pohjoisnavalla. Halusin selvittää, miksi ihmiset tulevat hyvin kaukaakin matkalle Suomen Lappiin, ja millaisia vaatimuksia heillä on majapaikan suhteen? Luksusmatkailijat arvostavat aitoja luontoelämyksiä kaukana turistien vilinästä. Heille mieleenpainuva elämys voi olla tarinamuodossa kerrottu tapahtuma kiehtovasta Suomen Lapista, poroajelu tai retki koskemattoman luonnon keskelle revontulien alle. Loman halutaan olevan asiakkaalle mahdollisimman helppo. Asiakasta ei viedä palveluiden ääreen, vaan palvelut tuodaan hänen luokseen. Näin matkailija voi keskittyä vain olennaiseen, lomailemiseen. Majoitusrakennuksen laadulla on suuri merkitys tasokkaassa matkailussa. Hyvin suunniteltu majoitusrakennus hiljaisen luonnon keskellä on jo itsessään elämys. Suomen Lapista puuttuu korkeatasoisia majoitusrakennuksia, joille on kasvava kysyntä.

Niin luksusmatkailun kuin vapaa-ajan matkailunkin vaatimuksista nousee esille ensimmäisenä majoitusrakennuksen sijainti. Luksusmatkailussa majapaikan sijainnin halutaan olevan mahdollisimman kaukana turistivirrasta, keskellä kauneinta luontoa, jonne kuitenkin on hyvät kulkuyhteydet esimerkiksi lentokentältä. Vapaa-ajan matkailussa on tärkeää, että mahdollisimman lähellä on laaja palvelutarjonta. Suunnittelemani kohde Leville vastaa jälkimmäiseen majoitustarpeeseen. Suunnittelutontti sijaitsee keskeisellä paikalla, kaikkien palveluiden ytimessä. Laskettelurinteeseen, hiihtoladuille, ravintolaan, kelkkasafarille tai retkeilykodalle on lyhyt matka. Lyhyessä ajassa voi omatoimisesti kokea niin Lapin luonnon puhtauden kuin viihteellisen yöelämänkin.

Luksusta suunnittelemassani kohteessa ovat tarkkaan harkitut tilat, laadukkaat materiaalit ja omaleimainen arkkitehtuuri. Luksus on kokemuksena yksilöllinen, ja siihen vaikuttavat hyvin paljon henkilön aiemmat kokemukset. Kaikille luksus-elämyksen tuottavaa rakennusta on lähes mahdoton suunnitella. Suunnittelemani rakennus sopii niin omatoimimatkailijan vuokra-asunnoksi kuin matkailijan vapaa-ajan asunnoksikin.

2.4 Vuokrattavien vapaa-ajan huoneistojen tähtiluokitus

Vuokrattavien lomahuoneistojen vertailua helpottaa tähtiluokitus, joka määrittelee huoneistolle minimivaatimukset. Suomen johtavan lomamökkien ja huoneistojen välittäjän,

Lomarengas luokitus perustuu Euroopan suurimman lomatalojen välittäjän, Interhomen, käyttämään luokitukseen. Luokituksen avulla Suomessa olevia kohteita voidaan verrata esimerkiksi Välimeren rantojen tai Alppien lomakohteisiin (Lomarengas, tiedote 24.5.2012). Tavoitteena on suunnitella Levin majoitusrakennuksiin viiden tähden huoneistoja. Tutkin kohdassa 5.4 tarkemmin tekijöitä, jotka tuovat huoneistoon luksusta.

Tähtiluokituksen kriteerit:

- 1 tähti: teknisesti vaatimaton lomakohde, kuitenkin siisti ja toimiva "perinteinen kesämökki". Pihapiiri useimmiten samaa tasoa muiden kohteiden kanssa.
- 2 tähteä: hieman paremmin varusteltu ja tilavampi lomakohde, jossa usein jonkun verran mukavuuksia. Toiseksi yleisin tähtiluokka.
- 3 tähteä: hyvin varusteltu lomakohde, jossa aina sisä-wc ja suihku. Suurin osa lomakohteista saa kolme tähteä.
- 4 tähteä: erittäin hyvin varusteltu, kaikin puolin mukava ja tasokas lomakohde.
- 5 tähteä: viimeistä yksityiskohtaa myöten hyvä lomakohde, joka täyttää vaativan lomailijan toiveet, mitoitus hyvä kohteen maksimihenkilömäärälle.

Luokittelu viiteen laatuluokkaan tehdään pääosin teknisten vaatimusten, kalustuksen ja sisustuksen perusteella. Myös kohteen pihapiiri ja alueen palvelu vaikuttavat lopulliseen luokitukseen. Yleisiä perusvaatimuksia kohdistuu esimerkiksi keittiöön. Keittiössä tulee olla perusvaatimuksena asialliset kylmäsäilytystilat sekä astiastot ja ruoanlaittovälineet. Perusvaatimukseen kuuluvat myös portaiden kaiteet, toimivat ja turvalliset sähkö- ja kaasulaitteet, sekä kohteessa tulee olla tarkoituksenmukainen ja riittävä kalustus.

Vuokrailmoituksissa on merkitty usein symbolein ja selityksin kohteen sisältämät varusteet, mikä helpottaa sopivan vapaa-ajan asunnon tai huoneiston vuokraamista. 3 tähden minimivaatimus on suihku ja sisä-wc, kylmä ja lämmin vesijohto. 5 tähden minimivaatimuksena on, että kaikki perustoiminnot (makuutilat, oleskelutila, keittiö, WC- ja peseytymistilat) ovat samassa rakennuksessa, ja kulku niihin on sisäkautta. Majapaikan valintaan vaikuttaa olennaisesti varusteiden lisäksi lemmikkieläinten sallittavuus, lähialueen palvelut, pysäköintipaikan läheisyys sekä esimerkiksi palvelukieli.

Lomahuoneistojen vertailua helpottaa ilmoituksessa olevat symbolit ja luokitellut ominaisuudet. Lomarengas.fi:n ja Booking.com:n sivustojen esitystavoissa on eroja (kuvio 4 ja 5)

	Mökissä suihku	
	Mökissä ei ole suihkua	
	Mökissä wc	
	Lemmikkieläimen tuominen sallittu	
	Lemmikkieläimen tuominen kielletty	
	Tupakointi kielletty mökin sisätiloissa	
	KALAmökki, suosittelemme kalastuksen harrastajille	
	Lähistöllä hoidettuja latuja	
	Lähistöllä laskettelurinne	
✓	Loppusiivous sisältyy hintaan	✓ Mikroaaltouuni
✓	Sähkövalaistus	✓ Astianpesukone
✓	Lattialämmitys	✓ Pyykinpesukone
✓	Varaava takka	✓ Kuivauskaappi
✓	Vesijohto	✓ Tv
✓	Suihku	✓ Radio
✓	Sähkösauna	✓ Internet-yhteys
✓	Wc	
✓	Wc:tä yhteensä 2 Kpl	
✓	Sähköliesi	
✓	Jääkaappi ja pakastin	

KUVIO 4. Lomarenkaan käyttämät mukavuustaulukot

<p> Ulkotilat</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Terassi 	<p> Internet</p> <p>Ilmainen! Wi-Fi on saatavilla osassa hotellihuoneita ja se on maksuton.</p>	<p> Viihdepalvelut ja palvelut perheille</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Turvaportti lapsille
<p> Wellness-palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Sauna (Lisämaksu) 	<p> Pysäköinti</p> <p>Ilmainen! Maksuton yksityinen pysäköinti on mahdollista paikan päällä, varausta ei tarvita.</p>	<p> Yleiset</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Kaikki tilat savuttomia (julkiset ja yksityiset) ✓ Perhehuoneita
<p> Lemmikkieläimet</p> <p>Lemmikkieläimet eivät ole sallittuja.</p>	<p> Palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Kokous-/bankettitilat (Lisämaksu) 	<p> Kielet</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ruotsi ✓ suomi ✓ englanti
<p> Tekemistä</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Hiihto/laskettelu 		

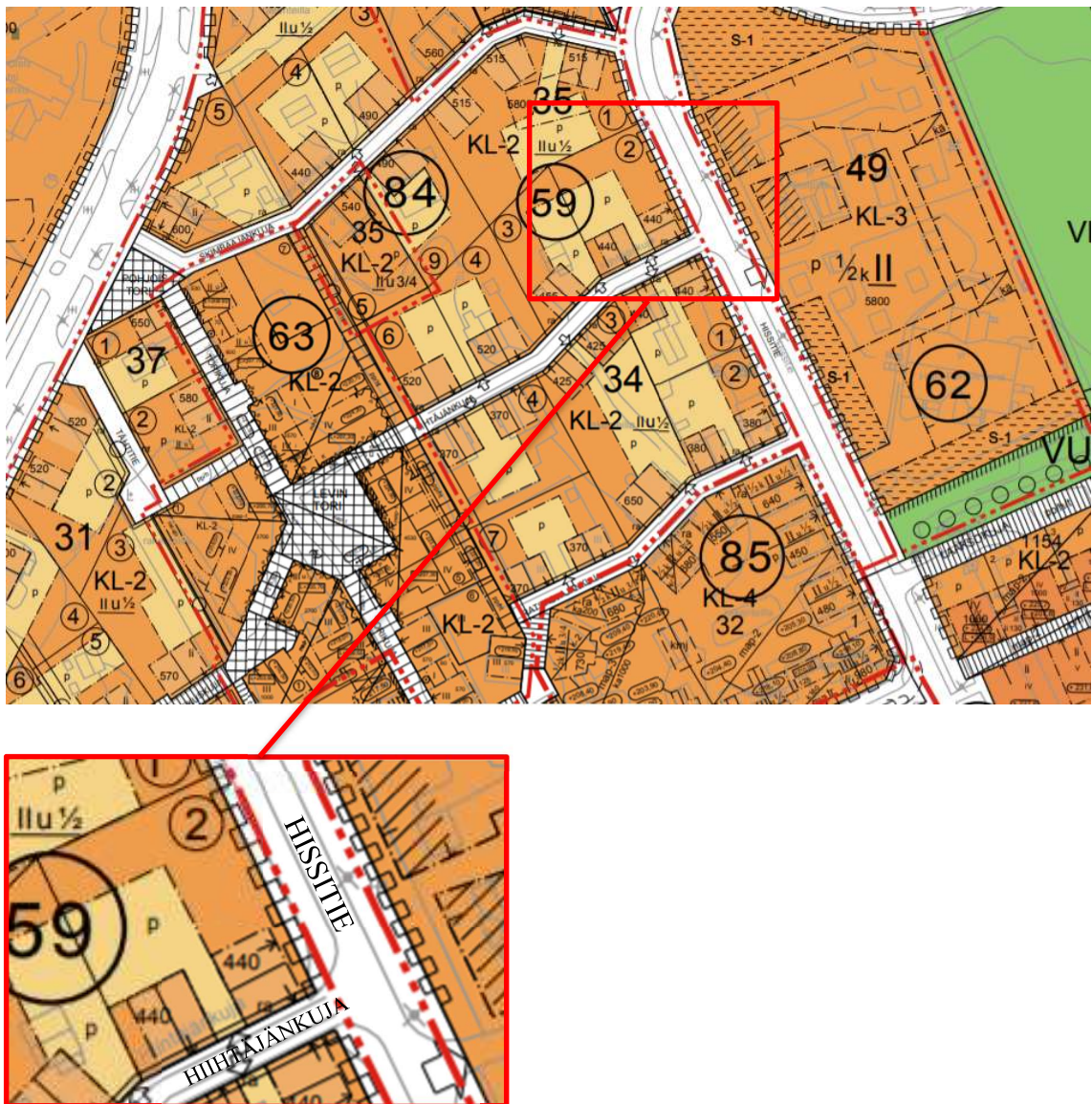
KUVIO 5. Sopivan kohteen löytymistä helpottavat ilmoituksen symbolit. (Booking.com)

Huoneistojen vertailu olisi asiakkaalle helpompaa, jos kaikilla majoituspalvelujen tarjoajilla olisi samanlainen laatujärjestelmä käytössä. Huoneistojen vertailu on palveluntarjoajien välillä vaikeaa, kun mahdolliset tähtiluokitukset voivat perustua asiakkaiden antamiin arviointeihin tai ulkopuolisen tahon määrittelemään laatujärjestelmään.

3 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

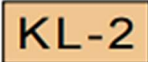
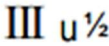

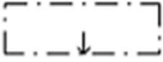

3.1 Kittilän ajantasakaava

Suunnitteluprojektin lähtötietoina olivat ajantasakaava, asemakaavamerkintöjen selitykset sekä yksityiskohtainen Levin ydinkeskustan rakentamistapaohje. Tontti sijaitsee Levin keskustassa, Hiihtäjänkujan ja Hissitien kulmauksessa (kuvio 6). Tontille suunnitellaan kaksi 440 k-m² rakennusta, joiden katon harjojen tulee olla 90 ° kulmassa toisiinsa nähden. Rakennusoikeutta tontilla on yhteensä 880 k-m². (Kittilä 2. kunnanosa ajantasakaava, 2016)

KUVIO 6. Ote Kittilä ajantasakaavasta, 2016

Kaavamerkintöjen selityksistä (kuvio 7) käy ilmi tonttia koskevat määräykset. Tontin käyttö on hyvin tiukkaan määritelty, joten suunnittelijalle ei anneta kovin paljon vapauksia.

	RAKENNUSALA.
	LIIKERAKENNUSTEN KORTTELIALUE. ALUEELLE SAA RAKENTAA MYÖS ASUIN- JA MAJOITUSTILOJA.
	MURTOLUKU ROOMALAISEN NUMERON JÄLJESSÄ OSOITTAÄ, KUINKA SUUREN OSAN RAKENNUKSEN SUURIMMAN KERROKSEN ALASTA ULLAKON TASOLLA SAA KÄYTÄÄ KERROSALAAN LASKETTAVAKSI TILAKSI.
	ALLEVIIVAUS OSOITTAÄ EHDOTTOMASTI TOTEUTETTAVAN KERROSLUVUN.
	NUOLI OSOITTAÄ RAKENNUSALAN SIVUN, JOHON RAKENNUS ON RAKENNETTAVA KIINNI.
	AJONEUVOLIITTYMÄN LIKIMÄÄRÄINEN SIJAINTI.
	KATUALUEEN RAJAN OSA, JONKA KOHDALTA EI SAA JÄRJESTÄÄ AJONEUVOLIITTYMÄÄ.
	PYSÄKÖIMISPAIKKA.

KUVIO 7. Hiihtäjänkuja 2 tontin kaavamerkintöjen selitykset

3.2 Tontin ympäristö

Tontti on rakentamatonta, kuivaa metsämaata (kuva 8), josta on vapaat näkymät lähes joka suuntaan.

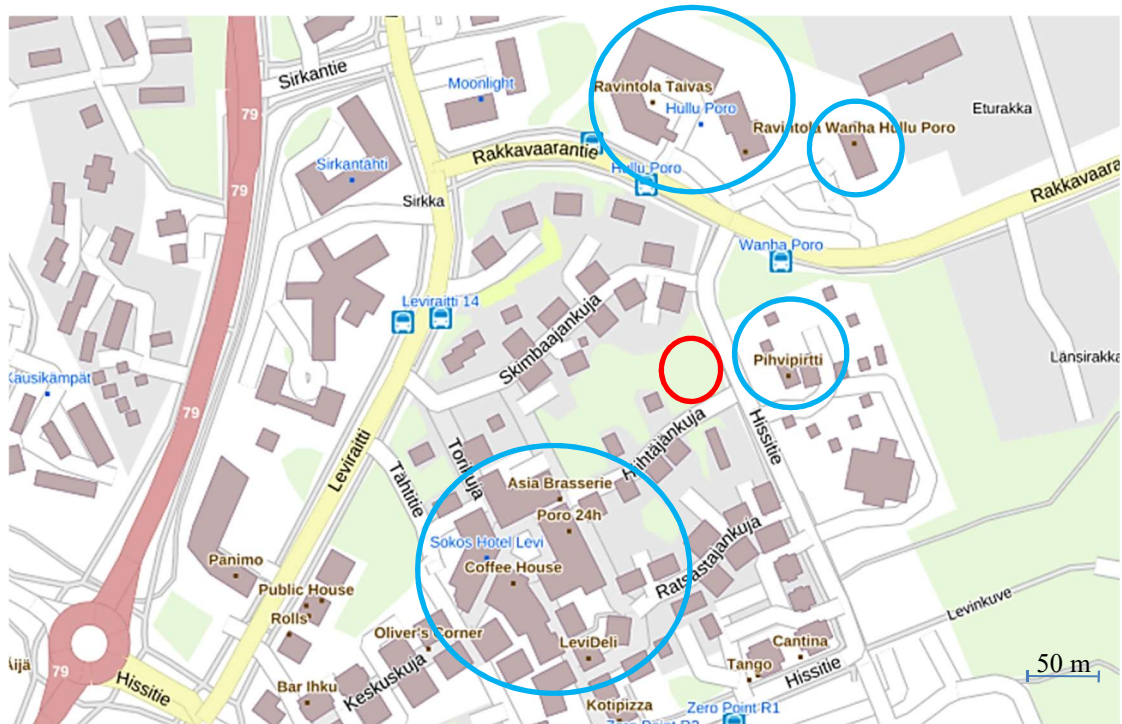
KUVA 8. Kuva Hissitieltä, vasemmalla Hiihtäjänkuja. (Google Maps)

Etelän suunnassa sijaitsevat laskettelurinteet, jonne on hyvät näkymät tulevan majoitusrakennuksen 2. kerroksen asunnoista naapuritontin matalien rivitalojen ylitse. Idässä on Hissitie ja näkymät Pihvipirtille. Pihvipirtti (kuva 9) on vanha, alun perin riiheksi rakennettu hirsinen ravintola, jossa on aitoa lappilaista tunnelmaa. (Levi.fi) Pohjoisen puolella on avara, metsäinen näkymä Skimbaajankujan varren rakennuksiin. Lännessä on rakentamatonta, metsäistä aluetta, jonka suunnasta ilta-aurinko tulee paistamaan kauniisti rakennuksen parvekkeille.

KUVA 9. Pihvipirtti on Hissitien vastakkaisella puolella. (Arjenmiljonääri-blogi)

Levin ydinkeskusta on tiheään rakennettu, ja siellä on monipuoliset ravintola- ja shoppailupalvelut. Tarjonnasta löytyvät matkamuu- ja lahjatavaraliikkeiden lisäksi mm. urheiluvaate- ja sisustusliikkeitä. Hiihtäjänkuja 2 tontti sijaitsee palvelujen välittömässä läheisyydessä. Kuviossa 10. on esitetty sinisillä renkailla keskustan palvelut, sekä lähistöllä olevat ravintolat, kuten Pihvipirtti, Ravintola taivas ja Ravintola Wanha Hullu Poro.

KUVIO 10. Tontti sijaitsee keskeisellä paikalla Levillä. (Paikkatietoikkuna, OpenStreetMap)

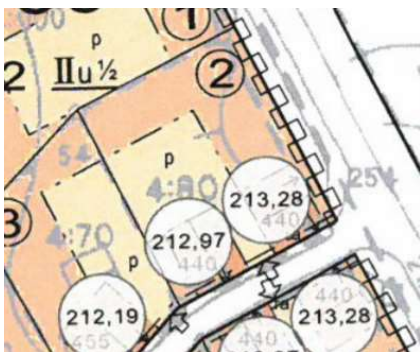
Tontin lähistöllä oleva rakennuskanta on muotoutunut vuosien saatossa turistivirtojen mukaan. Alueen majoitusrakennukset mukailevat Levin ydinkeskustan rakentamistapaohjetta. Rakennuskanta muodostuu tällä hetkellä majoitusrakennuksista, joissa näkyy vahvasti vaikutteita Alpeilta (kuva 11). Hirsinurkat, luonnonkivipintainen ensimmäinen kerros, ulkoporras ja ulokeparvekkeet luovat mallin, jolla on rakennettu Leville useita majoitusrakennuksia.

KUVA 11. Alppityylinen majoitusrakennus, Hissitie 15. (Levi.fi)

3.3 Tontin korkomaailma

Tontin maasto on tasaista, joten alueella ei tarvitse tehdä suurempia maatöitä ennen rakentamisen aloittamista. Hiihtäjänkadun puolella nurkkapisteen korkeusasemat ovat länsi-itäsuunnassa + 212.59 ja + 213.07. Tontin pohjoispuolella vastaavat kulmapisteet

ovat + 211.50 ja + 213.0. Tonttiliittymän korkoasemaksi muotoutui alustavasti + 212.85. Rakennusten ensimmäisten kerrosten lattiakoroiksi oli määritelty rakentamistapaohjeissa ohjeelliset lukemat, joista sai poiketa enintään 100 mm (kuvio 12). Lopulta koroiksi muodostuivat Hiihtäjänkujan ja Hissitien kulmaukseen + 213.28 ja viereiselle rakennukselle + 213.07.

KUVIO 12. Rakentamistapaohjeen lattiakorot

3.4 Asiakkaan toiveet ja tavoitteet

Luonnostelun alussa sain aika vapaat kädet suunnitella kahta identtistä majoitusrakennusta, joiden yleisvaikutelmaan haettiin Espanjassa sijaitsevan El Lodgen henkeä. El Lodge (kuva 13 ja 14) on Janne Kanteen, Honkatalot, suunnittelema suuren suosion saanut hotelli Sierra Nevadassa Espanjassa. Kohde on saanut valtavasti positiivista huomiota, kuten ensimmäisen sija CNN:n ”10 of the world's most beautiful ski lodges” vertailussa ja kohdetta kehuva artikkeli Financial Times sivustolla.

Lähtökohtana oli suunnitella yksi rakennus, jonka voisi kopioida toisen viereen. Näin saataisiin rakennuksen suunnitteluun sekä hirsikehikon valmistusprosessiin rahallista säästöä. Kohteen suunnittelussa pyrittiin laadukkaaseen, ympäristöstä poikkeavaan rakennuspariin, joka vastaisi tämänhetkiseen Levin majoitustarpeeseen.

KUVA 13. El Lodge, Sierra Nevada (Archilovers)

KUVA 14. El Lodge on tyyliltään viimeistellyn yhtenäinen. (Financial Times)

Rakennuksen tuli muodostua myytävistä tai vuokrattavista huoneistoista, jotka palvelisivat mahdollisimman hyvin Levin lomailijoita. Rakennuksissa täytyi olla kaksi täyttä kerrosta ja lisäksi ullakko sekä mahdollinen kellari. Jokaisessa asunnossa tulisi asiakkaan toiveiden mukaan olla oma sauna ja parveke. Kellariin oli ajatus sijoittaa varastotiloja, suksien huoltotilat ja tekniset tilat. Rakennusten tuli olla rakennustapaohjeen mukaisesti hirsirakenteisia alinta ja kellarikerrosta lukuun ottamatta.

3.5 Hirsi rakennusmateriaalina

Rakennusten päärakennusmateriaaliksi valikoitui Honkatalojen puitteissa luonnollisesti hirsi, ja rakennustapaohje mahdollisti sen käytön toisen ja ullakkokerroksen osalta. Honkatalojen rakennusten valmistukseen käyttämä puumateriaali on tarkasti valikoitua. Käytössä on ainoastaan A- ja B-laatuluokan puutavaraa (kuva 15), ja niistäkin karsitaan 25 % pois parhaan laadun varmistamiseksi. Parempi laatuluokka tarkoittaa valmiissa tuotteessa vähemmän oksakohtia, tasaisempaa väritystä ja huoliteltua, jopa huonekalumaista kokonaisvaikutelmaa. Puuaineksen laatu näkyy myös maalatuissa ja kuultokäsitellyissä pinnoissa. Honkatalojen modernit hirsitalot valmistetaan kuusipuusta. Kuusen solurakenne on kauttaaltaan samanlainen kuin männyn sydänpuussa, jolloin se kestää erittäin hyvin kosteutta ja sään vaihteluita. Lisäksi kuusen kaunis vaalea väritys sopii hyvin moderniin arkkitehtuuriin. (Honkatalot)

KUVA 15. Puun laatuluokitukset. (Honkatalot)

Majoitusrakennusten hirsikooksi valittiin 240*203 mm, jonka U-arvo on 0,46 W/m²K. “Puupinnat varastoivat kosteutta ja luovuttavat sitä tarpeen mukaan huoneilmaan tasaten näin huoneilman kosteutta eri vuodenaikoina optimaaliseksi. Sopivan kosteassa ilmassa on hyvä hengittää, kokonaisvaltainen hyvinvointi kasvaa ja sairaudet pysyvät paremmin

loitolla.” (Honkatalot) Puu on rakennusmateriaalina hyvin ekologinen. Se on 100 % luonnontuote, joka kestää käytössä sukupolvelta toiselle, ja varastoi koko pitkän elinkaarensa ajan hiilidioksidia. (Honkatalot)

Kuvassa 16. on Honkatalojen moderni Sharpline-profiili, joka viimeistelee hirsirakennuksen ulkonäön ja minimoi rakenteen kosteusrasitukset. Hirsiseinä kuivuu huoneitten lämmittämisen seurauksena sisällä enemmän kuin ulkona, joten hirsien väleihin pyrkii muodostumaan pieniä rakoja. Tavallisessa hirsiprofiilissa nämä raot jäävät näkymään, mutta sharpline-profiilin vuoksi raot jäävät piiloon tippanokan taakse. (Honkatalot, House design collection)

KUVA 16. Sharpline-profiili (Honkatalot)

3.6 Rakentamistapaohjeen vaikutus suunnitteluun

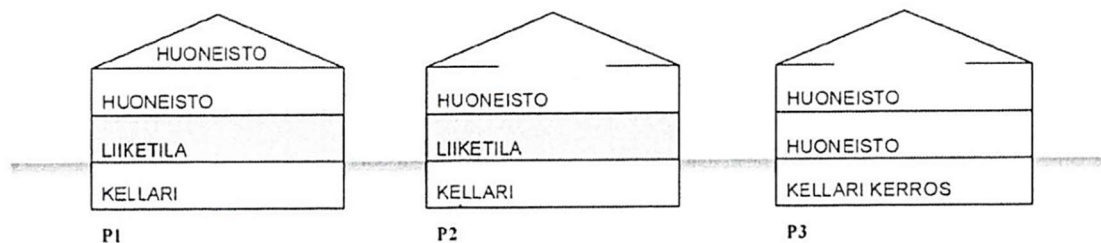
Rakentamistapaohje oli tarkka ja määritteli rakennuksen arkkitehtisuunnittelua hyvin pitkälle (kuvio 17). Rakennuksissa tuli olla harjakatto, vähintään 300 mm ulkonevat ristinurkat ja räystäiden tuli ulottua päädyissä vähintään 700 mm ja lappeella 900 mm.

KUVIO 17. Levin ydinkeskustan rakentamistapaohjeen (2005, 2) havainnekuva Hiihtäjänkujalle

Rakennuksen julkisivu tuli suunnitella niin, että ensimmäisen kerroksen pintamateriaalina on pääosin muurattu tai verhoiltu luonnonkivi. Toisessa ja ullakkokerroksessa materiaalina tuli olla höylähirsi tai hirsipaneeli, jonka korkeus on vähintään 225 mm. Ikkunoissa täytyi olla selkeä ristikkopuite.

Helputusta rakennustapaohje antoi palotekniseen suunnitteluun, sillä rakennuksen paloluokka sai olla poikkeuksellisesti P3 (kuvio 18). ”Levin keskustan alueella on paloviranomaisten kanssa neuvoteltu erikseen paloturvallisuusohjeitten ja määräysten soveltamisesta. Rakennusten käyttötarkoitus ja kerrosluku määräävät paloluokituksen ja rajoittavat julkisivujen materiaalivalintaa” (Levin keskustan rakentamistapaohjeet) Ympäristöministeriön asetuksen 848/2017 mukaan yli kaksikerroksinen rakennus tulee yleisesti suunnitella P2 paloluokkaan.

KUVIO 18. Rakennuksen paloluokka Levin keskustassa on P3, kun rakennuksessa on ainoastaan huoneistoja (Levin ydinkeskustan rakentamistapaohje. 2005, 6)

Rakentamistapaohjeissa otetaan lisäksi kantaa mm. väriyteen, parvekkeiden kokoon ja muotoon, pihojen aitaamiseen, savupiippuihin, pysäköintialueeseen, kunnallisteknisiin rakenteisiin ja korkeusasemiin. Ohjeessa on laatikoituja tekstejä, joista saa poiketa vain erityisistä syistä (kuvio 19).

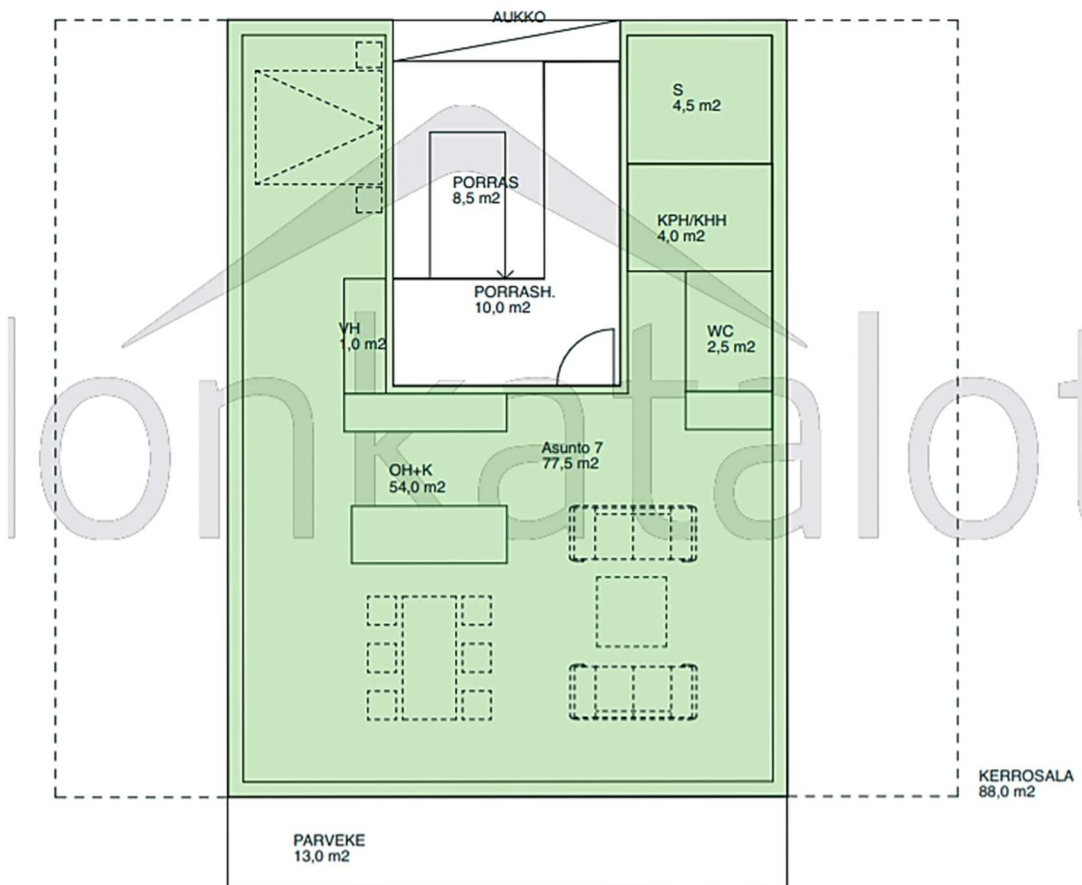
Ikkunoiden, ikkunaluukkujen, ovien ja koristeiden väri vaihtoehdot ovat:

- ruskean eri sävyt
- valkoinen (maalarin valkoinen)
- punainen (punamullan sävy)
- sininen (pehmeän harmaahko)
- keltainen (pehmeä ja lämmin)

KUVIO 19. Laatikoituja ohjeita tulee erityisesti noudattaa (Levin ydinkeskustan rakentamistapaohje 2005, 7)

4 ENSIMMÄISET LUONNOKSET

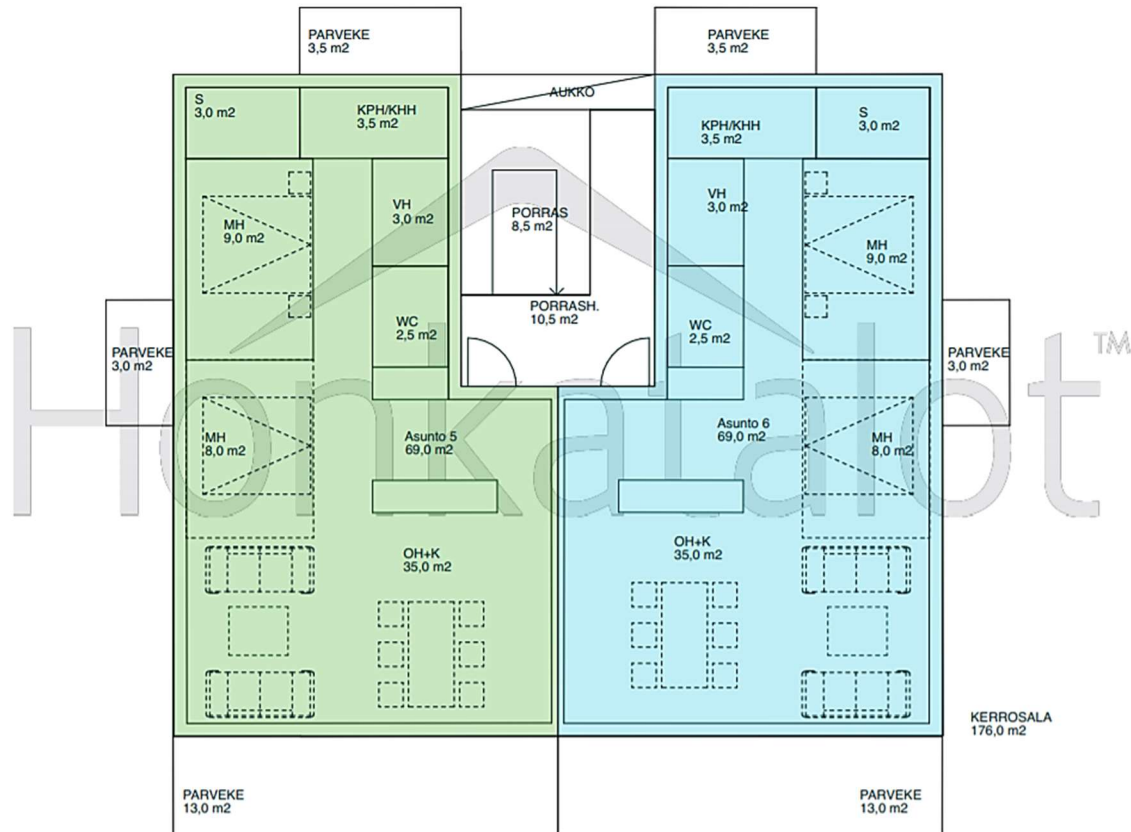
Ensimmäisissä luonnoksissa kerrosten välinen porras suunniteltiin sisäportaaksi. Kerroksissa oli huoneistoja 1-4 kappaletta. Tilojen sijoittelu oli ongelmallista ullakkokerroksessa siten, että huoneistoihin saataisiin oleskelutilojen lisäksi myös viihtyisiä makuuhuoneita (kuvio 20). Ajatuksena oli suunnitella ullakkokerrokseen luksusasunto, jossa olisi koko talon levyinen oma parveke ja muihin asuntoihin nähden huomattavasti enemmän oleskelutilaa. Huoneisto sopisi yhtä hyvin vapaa-ajan matkailuun, kuin liikeneuvottelijoiden kokoontumispaikaksi.

KUVIO 20. Ullakkokerrokseen sijoitettiin yksi asunto. (Honkatalot)

Rakennukseen haluttiin mahdollisuuksien mukaan variaatiota asuntojen ko'issa. 2. kerroksen pohjakaavio tuntui toimivan versiossa, jossa oli kaksi asuntoa kerroksessa. Huoneistojen oleskelutilat avautuvat siinä etelään, hiihtokeskuksen rinteille päin, ja makuuhuoneet sijoitettiin pohjoisen puolelle. Kylpyhuoneesta olisi mahdollista käydä vilvoittelemassa parvekkeella.

Asunnon mitoitus saatiin luontevaksi sopimaan neljälle hengelle (kuvio 21). Makuuhuoneisiin mahtuu kaksi parisänkyä, olohuoneessa on istumatilaa neljälle hengelle, ja ruokapöytään mahtuu asukkaiden lisäksi muutama vieras. Parvekkeet luovat lisää avaruutta ja tuovat luonnon lähemmäksi.

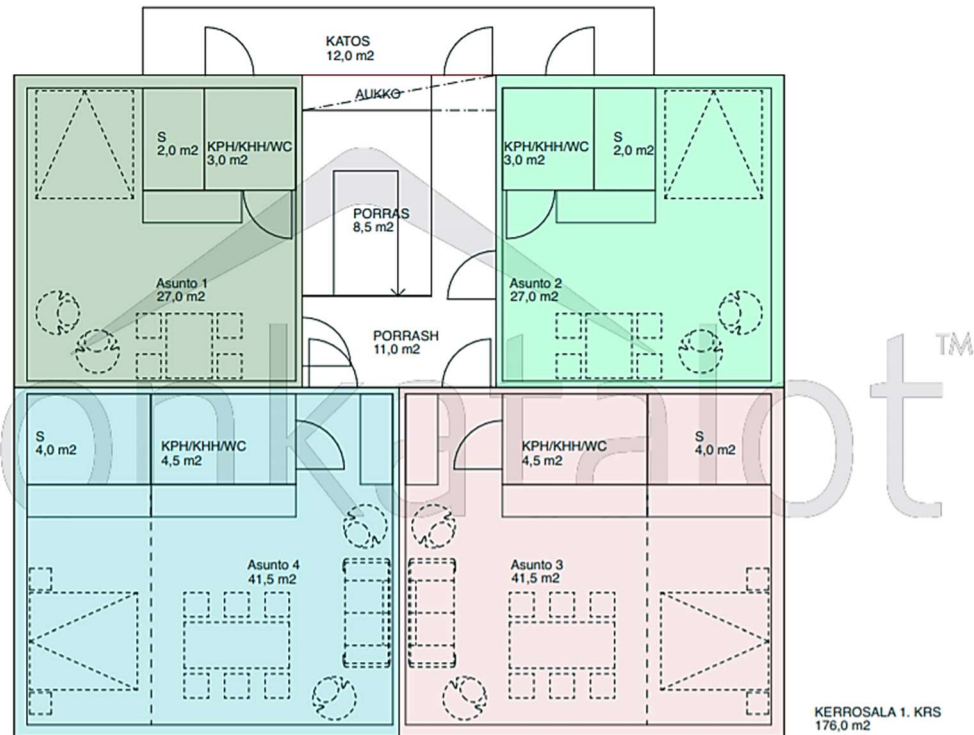
KUVIO 21. Toisen kerroksen asuntopohjat tuntuivat luontevilta. (Honkatalot)

Ongelmaksi muodostui ensimmäisessä kerroksessa rakennuksen rajallinen koko ja muoto. Rakennuksen haluttiin olevan symmetrinen niin, ettei kolmen huoneiston kerrosta juurikaan pohdittu. Jos kerroksessa on huoneistoja 4 kappaletta, ne koettiin liian pieniksi 27 m²:n kokoisina (kuvio 21). Portaan huomattiin vievän hyvin suuren osan pinta-alasta. Yhteisen saunan sijoitusta kellarikerrokseen mietittiin, mutta oma sauna koettiin olevan suomalaisessa matkailussa tärkeä myyntivaltti (kuva 22), joten se haluttiin säilyttää jokaisessa huoneistossa.

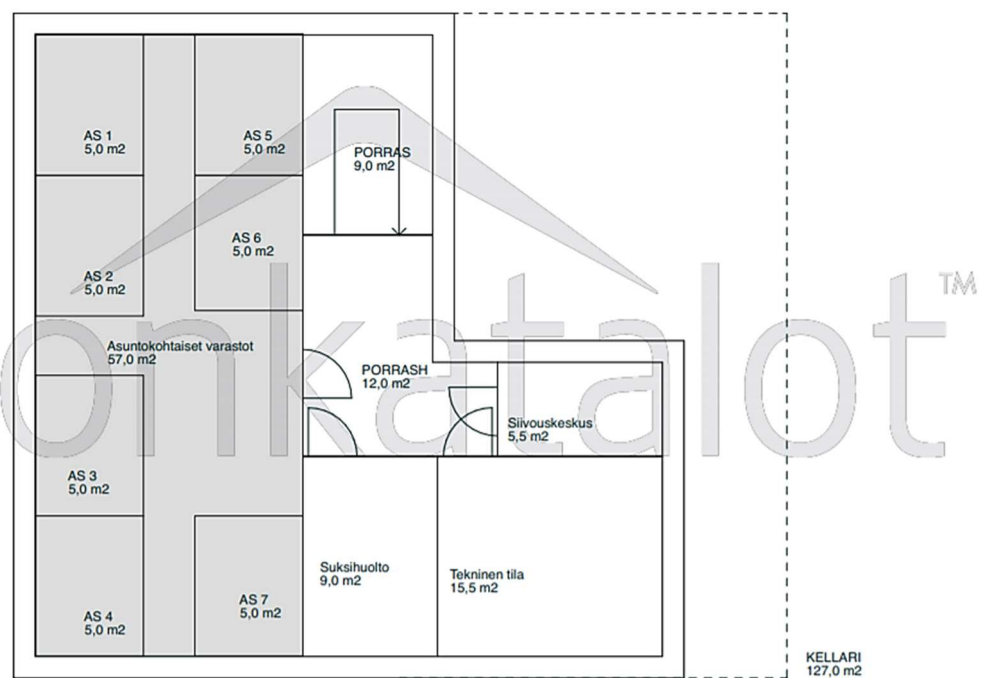
KUVA 22. Huoneistokohtainen sauna on asuntovuokrauksen myyntivaltti (etuovi.com)

41,5 m² suuruiset asunnot olisivat mahdollisia, mutta niiden muoto oli haasteellinen maakuuhuoneen sijoittelulle. Ensimmäisen kerroksen neljän huoneiston kerros (kuvio 23) hylättiin pian.

KUVIO 23. 1. kerros. Ensimmäisissä luonnoksissa oli sisäporras ja neljä asuntoa. (Honkatalot)

Kellariin sai hyvin sijoitettua varastojen lisäksi suksihuoltotilat, teknisen tilan ja siivouskeskuksen. Asukkaan olisi mukava käydä hakemassa sukset varastosta sisäkautta, huoltaa ne harrastetiloissa ja lähteä päiväksi ladulle (kuvio 24).

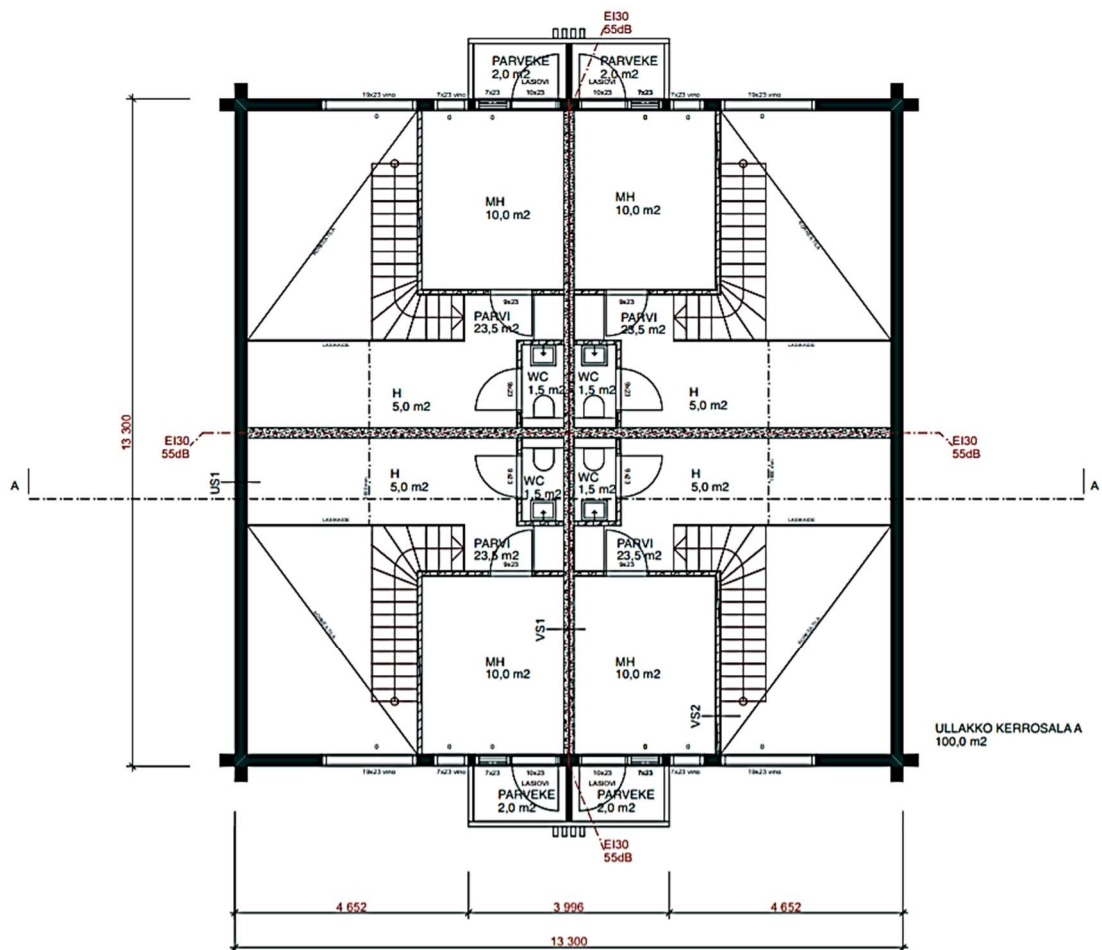

KUVIO 24. Kellarikerrokseen sai hyvin sijoitettua varastot, suksihuolto- ja siivoushuoneen sekä teknisen tilan. (Honkatalot)

4.1 Asiakkaalle tehokkaita huoneistoja

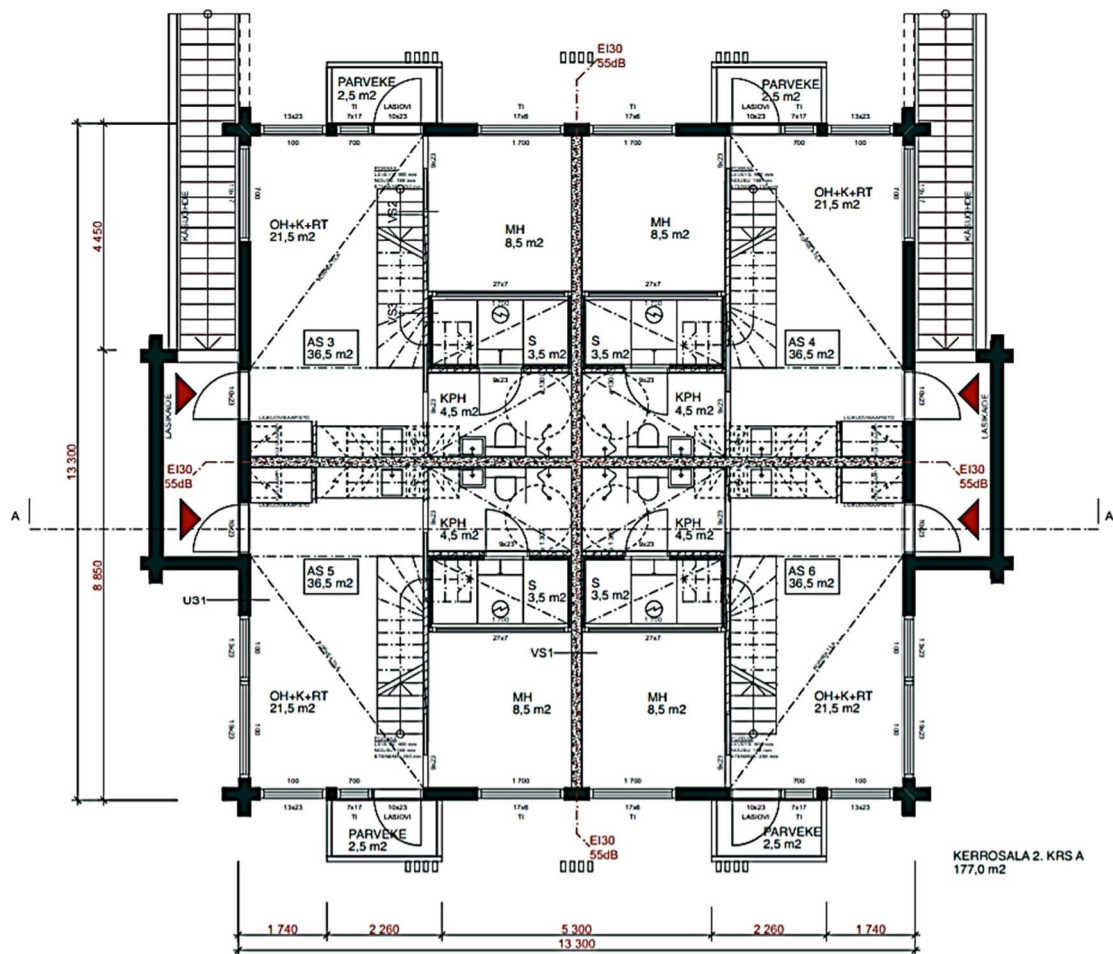
Suunnitelmia hiottiin tehokkaimmiksi ja toimivammiksi. Porrashuone vei paljon kerrosalaa, ja ylimmän kerroksen rakentamiskustannukset suhteessa myytäviin huoneistoalaneliöihin olivat liian suuret. Lisäksi rakennukseen olisi rakennusmääräysten mukaan täytynyt lisätä hissi, koska huoneistoja oli kolmessa kerroksessa. Päädyimme suunnittelemaan portaat ulkopuolelle, jolloin kerrosalaa vapautui asuntojen käyttöön, ja saatiin maksimoitua myytävä kerrosala. Hissivaatimus poistui, kun kolmanteen kerrokseen suunniteltiin ullakkotiloja, jotka avautuivat toisen kerroksen huoneistoihin.

Tehokkaalla suunnittelulla kerrokseen pystyttiin sijoittamaan alkuperäisen suunnitelman mukaan neljä huoneistoa, jotka saivat lisätilaa ullakolle avautuvasta parvikerroksesta. Parvikerrokseen sijoittuivat makuuhuone, jossa on oma parveke, pieni wc sekä avoin parvi esimerkiksi lasten nukkumatilaksi (kuvio 25). Asiakkaan toive kahdesta wc:stä jokaisessa asunnossa saatiin toteutettua.

KUVIO 25. Ullakkokerros avautuu toiseen kerrokseen. (Honkatalot)

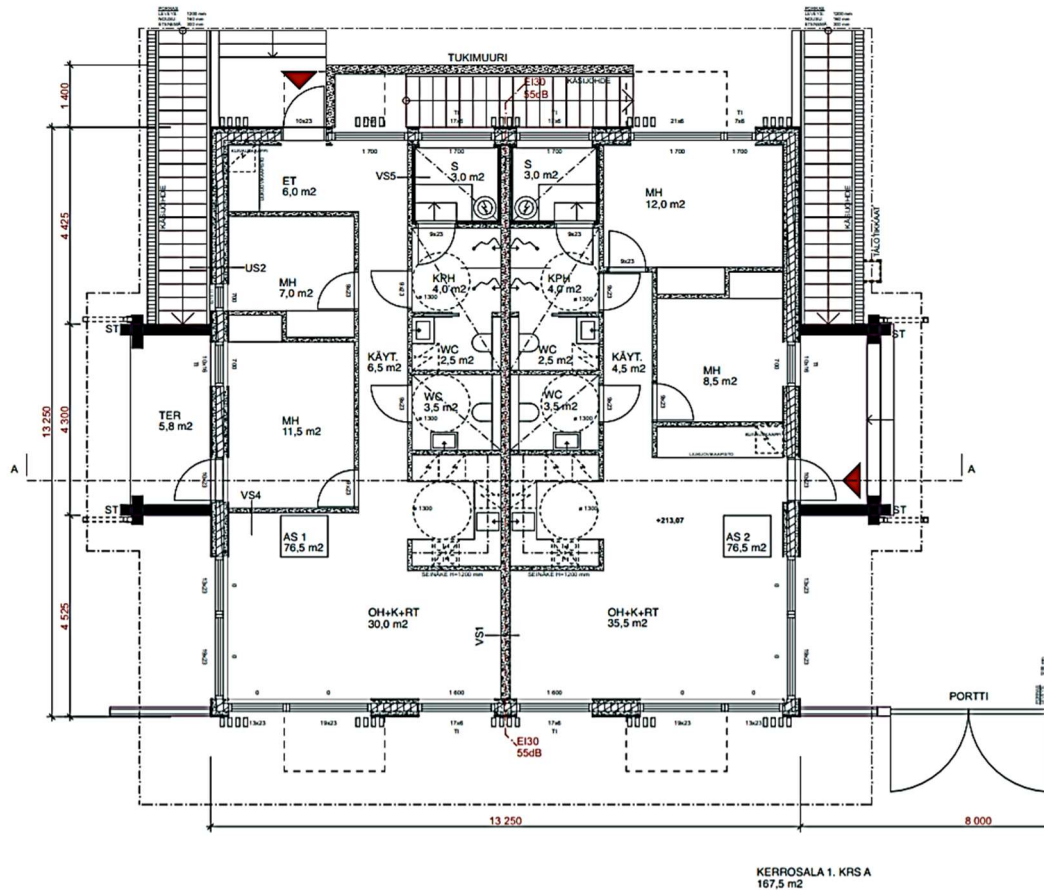
Toisesta kerroksesta suunniteltiin tehokas ja käytännöllinen (kuvio 26). Sinne sijoitettiin asumisen välttämättömät toiminnot, kuten oleskelu- ja pesutilat sekä yksi makuuhuone. Huoneisto muodostuu 36,5 h-m²:n sisääntulo-kerroksesta sekä 23,5 h-m²:n parvikerroksesta, jolloin kokonaishuoneistoala on 60 m². Ulko-ovesta tultaessa eteisen liukuovikaapeissa on kuivauskaappi ulkoilussa kostuneille vaatteille, ja kylpyhuoneesta löytyy pidemmän aikaa lomaileville pyykinpesukone. Oleskelutiloista avautuu pieni tuuletusparveke, joka toimii tarvittaessa myös hätäpoistumisreitteinä.

KUVIO 26. Toisesta kerroksesta suunniteltiin hyvin kompakti. (Honkatalot)

Vesikalusteet sijoitettiin samalle seinälle LVI-suunnittelun ja pystysuoraan kulkevien hormien toteutuksen vuoksi. Keittiö on hyvin kompakti, koska sen käytön oletetaan olevan melko vähäistä lähellä sijaitsevien monipuolisten ravintolapalveluiden ja mahdollisen huonepalvelun vuoksi. Keittiöstä löytyy minijääkaappi, pakastinlokero, astianpesukone, allas, mikroaaltouuni ja kahden levyn keittohella. Yläkaapeissa ja jääkaapin päällä olevassa komerossa mahtuu hyvin säilyttämään astiat ja ruuat neljälle henkilölle.

Ensimmäisen kerroksen (kuvio 27) suunnittelu pidettiin hieman väljempänä, sillä tavoitteena oli saada huoneistoista esteettömiä. Eteinen, keittiö, wc sekä kylpyhuone on mitoitettu pyörätuolilla kuljettavaksi. Asunnon olohuone, keittiö ja ruokailutila muodostavat yhtenäisen oleskelualueen, jota ympäröi rakennustapaohjetta mukaillen vaakasuuntaan jaetut ikkunat.

KUVIO 27. 1. kerroksen huoneistot ovat hieman väljempiä. (Honkatalot)

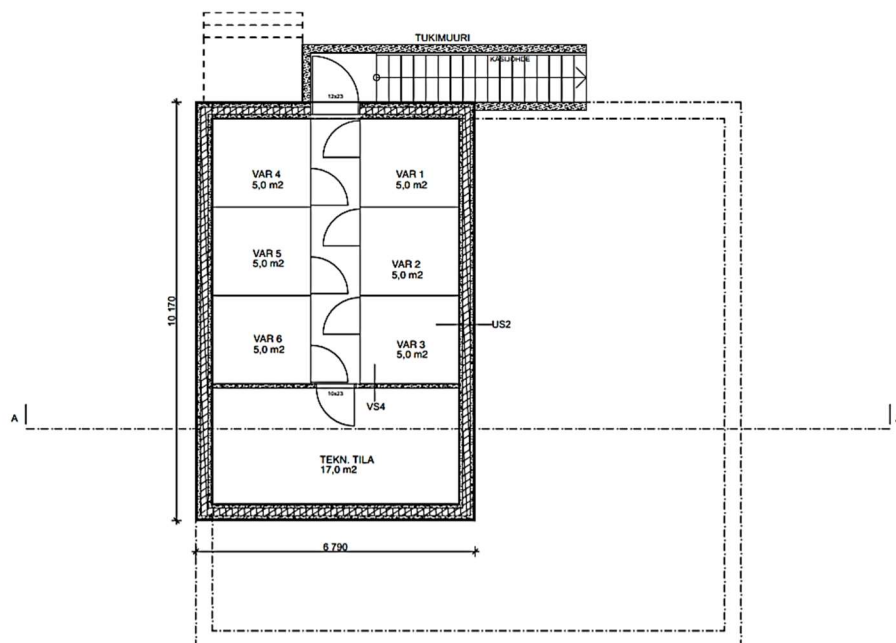
Lännenpuoleisen asunnon ulko-ovi jouduttiin siirtämään talon pohjoispuolelle, jotta kulkemiselle jää enemmän tilaa, koska lännen puolella on etäisyyttä tontin rajalle vähimmillään noin 500 mm. Sisääntulo säilytettiin ja siitä saatiin mukava terassi, jonne on kulku makuuhuoneesta. Asunnoissa on kaksi makuuhuonetta, avara oleskelualue sekä toimivat peseytymistilat. Asuinnoista löytyy myös matkailijoiden arvostamat mukavuudet, kuivauskaappi ja pyykinpesukone. Huoneistoihin lisättiin pesuhuoneiden yhteyteen erilliset wc:t käyttömukavuuden vuoksi. Tiloissa ajatellaan viihtyvän niin lomailevia perheitä kun työmatkalaisia. Näkyvyyttä Hiihtäjänkujalle on mahdollista rajoittaa verhoilla tai valitsemalla ikkunalaseihin peilaavan pinnoitteen.

Näkymä ensimmäisen kerroksen oleskelutilaan Hiihtäjänkujaltapäin on viihtyisä (kuva 28). Lappilainen sisustus skandinaavisella twistillä sopii tilaan erityisen hyvin.

KUVA 28. Ensimmäisen kerroksen asunnot ovat tilavampia. (Studio 3DG)

Kellarikerroksesta (kuvio 29) poistettiin kaikki tarpeettomaksi katsottu, kuten suksienhuoltotila ja siivouskeskus. Varastot säilytettiin 5 m² kokoisina ja tekninen tila pidettiin lähellä tielinjaa. Kulku kellarin on erillisen portaan kautta sisäpihalta.

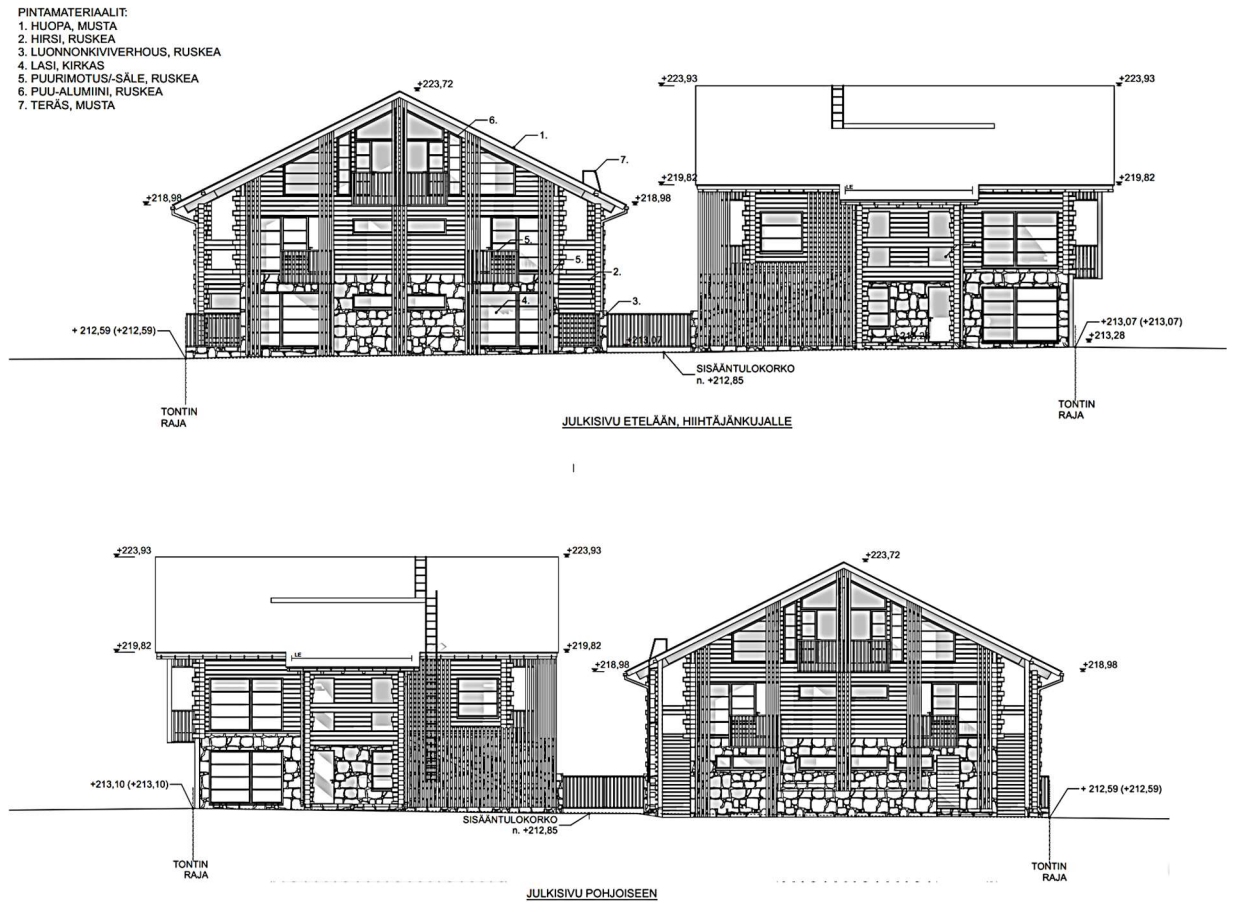

KELLARI KOKONAISALAA
69,0 m²

KUVIO 29. Ensimmäisen kerroksen pohjapiirustus. (Honkatalot)

Asiakkaalle oli tärkeää, että varastot pidettiin riittävän suurina. Harrastusvälineille löytyy varastosta hyvin tilaa, joten neliöitä vapautuu asuinnoissa muuhun käyttöön.

Julkisivut saivat inspiraatiota alppimajoista, joihin pyrittiin tuomaan modernia skandiinaavista tunnelmaa (kuvio 30). Pystyaiheilla pyrittiin luomaan vastapainoa vaakasuuntaiselle hirrelle. Isot ikkunat avautuvat osassa huoneistoista tuntureille päin.

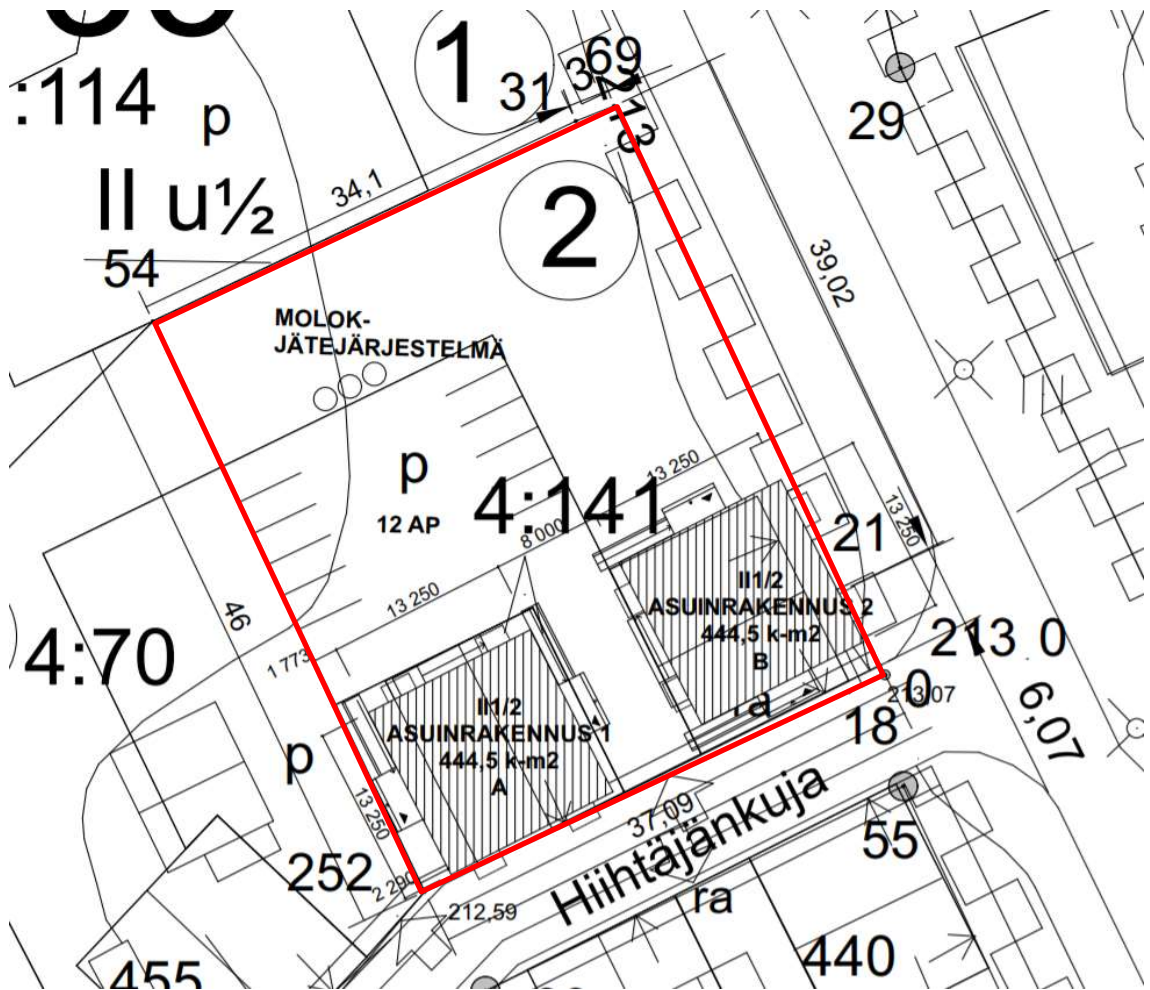
KUVIO 30. Julkisivuihin haettiin raikasta tunnelmaa. (Honkatalot)

Rakennukset toimivat vierekkäin hyvin yhteen. Niiden pienimittakaavainen julkisivu ja tunnelmalliset sisäänkäynnit luovat rakennuksille haluttua alppihenkeä tunnelmaa. Rakennuksissa on hyvin paljon yksityiskohtia, jotka on suunniteltu huolellisesti, kuten polveilevat hirsipäädyt, rimoitukset, luonnonkiviverhous ja porraskäytävät. Kuvassa julkisivuun suunniteltu Polarkiven Grey Mountain -luonnonkiviverhousmateriaali (kuva 31).

KUVA 31. Polarkivi Grey Mountain

Rakennukset ovat tontilla 8 metrin etäisyydellä toisistaan, jolloin kulku tontin paikoitusalueelle sujuu rakennusten välistä (kuvio 32). Rakennusten kattojen 90 asteen kulma toisiinsa nähden tekee katunäkymästä mielenkiintoisen (kuva 33).

KUVIO 32. Asemapiirustus

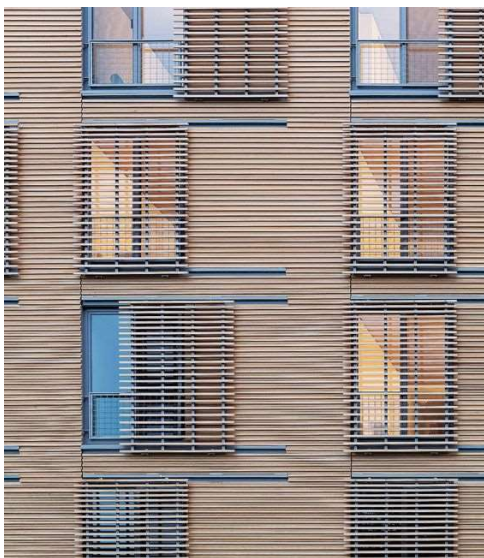
KUVA 33. Havainnekuva etelästä, lintuperspektiivistä, Hiihtäjänkujan suunnasta (Studio 3DG)

5 TOISET LUONNOKSET

Pyrin toisessa suunnitteluehdotuksessa (liitteenä esittelyplanssit) etsimään energiatehokkaita, arkkitehtonisia ratkaisuja, jotka pitkällä aikavälillä säästävät energiakustannuksissa ja palvelevat mahdollisimman laajaa asiakaskuntaa vuosikymmenten aikana. Tutkin ensimmäisen kerroksen esteettömyyttä tarkemmin Invalidiliiton julkaiseman ESKEH-oppaan avulla. ”Esteettömyys on sekä fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen, kulttuurisen että taloudellisen ympäristön toteutumista siten, että jokainen meistä voi toimintakyvystään riippumatta toimia yhdenvertaisesti muiden kanssa.” (Invalidiliitto) On arvioitu, että jokainen on elinajastaan noin 40 % jollakin tavoin liikkumis- tai toimintaesteinen. (Invalidiliitto)

Suunnitelmassani etsin ratkaisuja kestävään energiantuotantoon aurinkopaneelien ja ulkopuolisen aurinkosuojauksen avulla. Viihtyisyyttä rakennukseen luo mikroilmaston muodostuminen piha-alueelle sekä lämmittävä biotakka lasitetuilla parvekkeilla. Ikkunoiden ja ovien tiiveydellä sekä vahvemalla hirrellä saadaan parempi E-luku sekä energiatehokkaampi kokonaisratkaisu. Ala- ja yläpohjarakenteiden eristevahvuuksia kasvatamalla varmistetaan mahdollisimman pieni lämmitysenergian hukka.

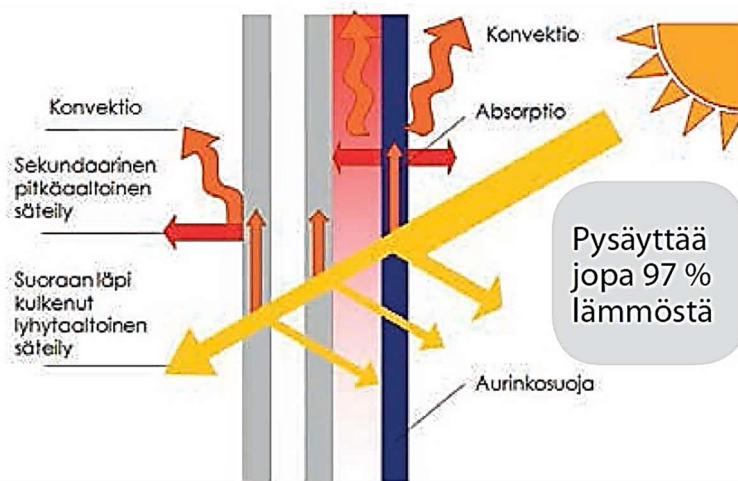
5.1 Energiatehokkaita ratkaisuja

Jos ikkunat ovat etelän suuntaan hyvin suuret, pääsee auringon lämpö kesäaikaan lämmittämään runsaasti huoneilmaa niin, että jäähtymisen tarve on suuri. Suunnitelmassani toisessa versiossa ikkunoiden eteen on mahdollista ohjata sivusuunnassa liukuvat aurinkosuojat, jotka lisäävät asuntojen käyttömukavuutta kuumina kesäpäivinä (kuva 34).

KUVA 34. Moderni aurinkosuoja (Housing Tower at Kripalu Center, Stockbridge, Massachusetts)

Ulkopuolinen aurinkosuoja pysäyttää jopa 97 % auringonpaisteen tuottamasta lämmöstä, jolloin jäähtytyksen tarve vähenee huomattavasti (kuvio 35).

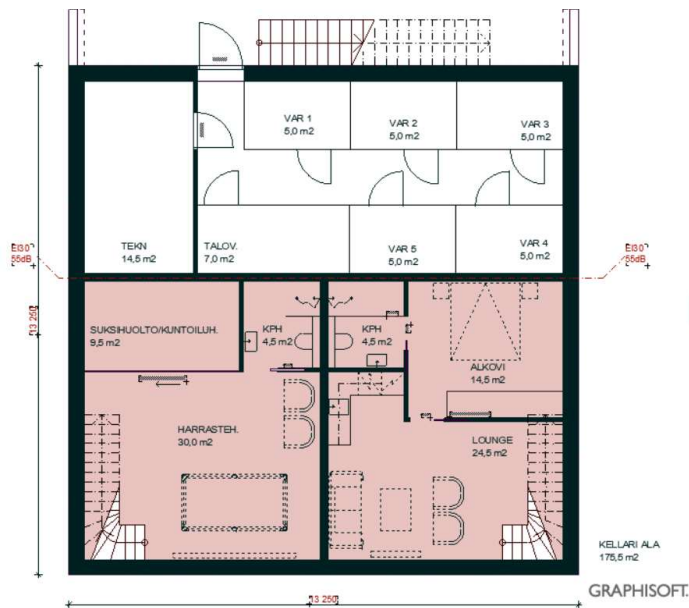
KAAVIO 35. Aurinkosuoja (Apollokaihdin ja Markiisi Oy)

Toinen energiatehokkuuteen vaikuttava pitkän aikavälin sijoitus ovat katolle asennettavat aurinkopaneelit. Aurinkopaneelien tuottavimmat kuukaudet ovat maalisi-syyskuu. Niiden tuottama aurinkosähkö muunnetaan invertterillä eli vaihtosuuntaajalla 230-volttiseksi vaihtosähköksi ja kytketään verkkosähkön rinnalle. Aurinkoisina päivinä rakennuksen tarpeet ylittävä, ylimääräinen aurinkosähkö on mahdollista myydä sähköverkkoon, jolloin siitä maksetaan 0,03/kWh euroa eli pohjoismaisen sähköpörssin niin sanottua Spot-hintaa. Aurinkopaneelin tuottama ylimenevä sähköenergia voidaan hyödyntää myös lämpimän veden lämmitykseen. Siinä sähköenergia lämmittää lämminvesivaraajan eli boilerin vastuksia, jolloin varaaja toimii myös aurinkosähkövarastona. (Meilläkotona.fi)

Vattenfallin aurinkopaneelilaskurin mukaan lännenpuoleiseen taloon suositellaan 38 kpl XXL-kokoisia aurinkopaneeleita, joiden yhteispinta-ala on 68 m². (liite 1) Vattenfall on eurooppalainen energiayhtiö, jonka tavoitteena on tarjota kaikille asiakkailleen ilmaston kannalta älykästä energiaa ja mahdollistaa elämä ilman fossiilisia polttoaineita yhden sukupolven kuluessa. (Vattenfall) Mitoitettujen aurinkopaneelien tuottama energiasäästö on vuodessa 8200 kWh eli 984 €. Vattenfallin hinta aurinkopaneeleille on alkaen 18 400 €, jolloin se maksaisi itsensä takaisin noin 19 vuodessa. Laskuri ottaa huomioon rakennuksen sijainnin, kattokulman ja -koon, johon aurinkopaneelit tulee sijoittaa. Tarjouspyyntö ei ole sitova, ja se perustuu laskennallisiin arvoihin. Vaikka takaisinmaksuaika on pitkä, pientuottajan kannattaa muistaa, että aurinkosähköllä tuotettu energia on puhdasta, uusiutuvaa ja päästötöntä.

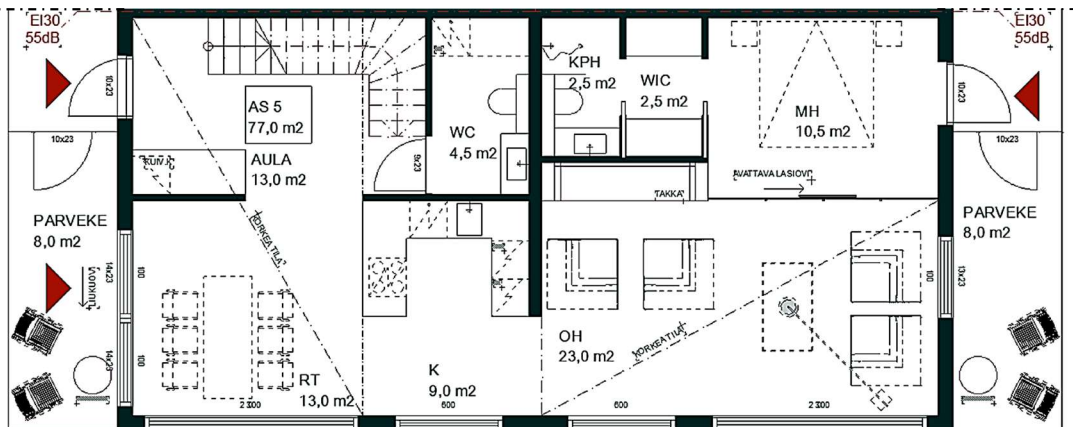
5.2 Muuntojoustavuus

Kellarikerros tuo muuntojoustavuutta maantasokerroksen asuntoihin (kaavio 36). Alkovi muuntuu helposti esimerkiksi suksenhuoltotilaksi tai muuksi harrastetilaksi. Keittiö ja kylpyhuone ovat optioina, jotka voi sinne halutessaan rakentaa. Portaat alas kellariin sijaitsevat eteisessä, joten sinne voi kulkea häiritsemättä 1. kerroksen makuuhuoneissa nukkuvia, jos saapuu majapaikkaan myöhemmin iltamenoista.

KAAVIO 36. Kellarikerros muuntuu asiakkaan toiveiden mukaan.

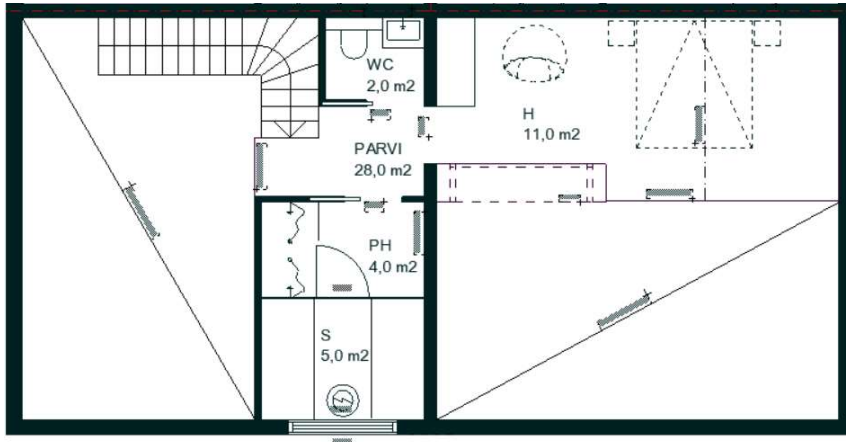
Muuntojoustavuus tarkoittaa käsitteenä myös monikäyttöisyyttä (RT-9311231). Toisen kerroksen asunto numero 5 on kahdessa tasossa ja on käytettävyydeltään sopiva niin lapsiperheille kuin kaveriporukalla majoittuvalle seurueellekin (kuvio 37). Kolme uloskäyntiä, makuuhuoneen yhteydessä oleva kylpyhuone ja tilava parvi lisäävät käyttömukavuutta. Keittiöön avautuvan ruokailutilan läpi kuljetaan olohuoneeseen, josta löytyy takka. Tilat muodostavat mielenkiintoisen tilasarjan, josta avautuu näkymiä kolmeen ilmansuuntaan.

KUVIO 37. Asunto 5 on tilaratkaisuiltaan monikäyttöinen.

Asunnon numero 5 parvella (kuvio 38) ovat peseytymistilat, wc sekä huone, josta löytyy takka. Lasikaiteet avartavat näkymiä ja tuovat luonnonvaloa parvelle.

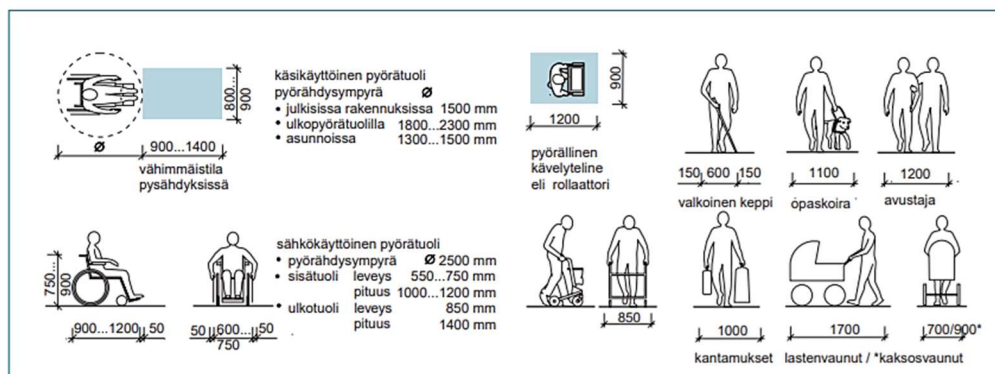
Parven takkahuone muuntuu helposti eri tarkoituksiin, kuten oleskeluun, nukkumiseen, pelailuun tai elokuvaillan viettoon.

KUVIO 38. Asunnon 5 parvella on avaraa tilaa

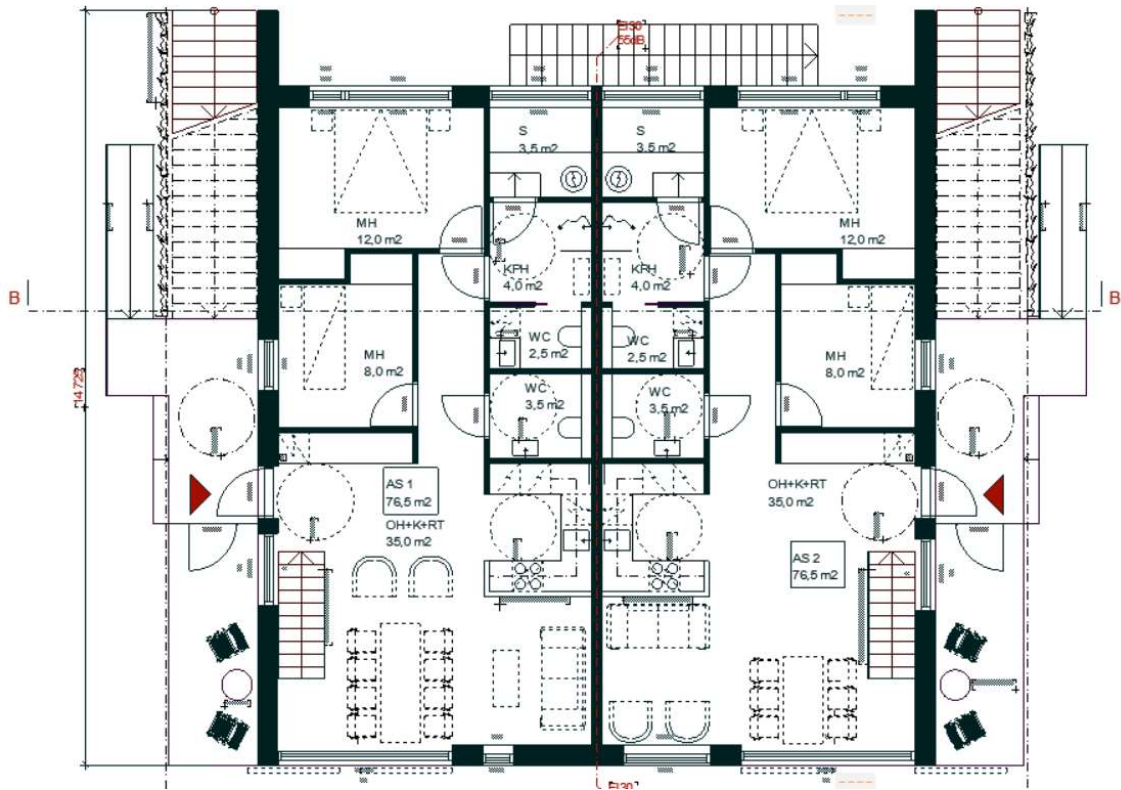
5.3 Rakennuksen esteettömyys

Rakennuksen esteettömyys on huomioitu ensimmäisen kerroksen asunnoissa rakennusmääräysten mukaisesti. Kulku pyörätuolilla 1. kerroksen sisätiloihin on mahdollista luiskaa pitkin, jonka kaltevuus on 5 %. Sisääntulon edustalla on 1500 mm vapaata tilaa, jolloin pyörätuolilla pääsee hyvin oven eteen. Eteisessä on 1500 mm pyörähdysympyrä (kuvio 39), keittiössä ja WC:ssä 1300 mm pyörähdysympyrät, jolloin liikkuminen pyörätuolilla on asunnossa helppoa. WC-istuimen vieressä 900 mm vapaata tilaa, jolloin pyörätuolista on mahdollista siirtyä wc-istuimelle helposti sen viereltä. Ovien avautumispuolella on huomioitu 400 mm vapaa tila. Esteetön mitoitus helpottaa liikuntarajoitteisten lisäksi myös lastenrattailla liikkumista sekä esimerkiksi huonekalujen siirtämistä.

KUVA 39. Esteetön rakennus helpottaa myös lastenvaunuilla liikkumista

Esteettömässä suunnittelussa huomio kiinnittyy pieniin yksityiskohtiin (kuvio 40). Oven avautumispuolella tulee olla vähintään 400 mm vapaata tilaa, jotta pyörätuolilla pääsee riittävän lähelle oven painiketta.

KUVIO 40. Ensimmäinen kerros on esteetön

Huoneiston esteettömyyttä voidaan jatkaa kellarikerrokseen lisäämällä portaisiin hissi. Valikoimista löytyy tyylikkäitä ratkaisuja monenlaisiin tarpeisiin. (Porrashissi)

5.4 Elämyksellisiä luksushuoneistoja

Luksus on käsitteenä moniulotteinen, ja se on jokaiselle henkilökohtainen kokemus jostakin aistein havaitusta asiasta. Ihmiset kaipaavat elämäänsä elämyksiä, joita usein tullaan etsimään eksoottisista kohteista, kuten Suomen Lapista. Elämysten metsästys on itsensä ilmaisua, jota myös psykologi Abraham Maslow on tutkinut. Maslowin tarvehierarkian (kuvio 41) mukaan luksuskulutukseen ohjaa aina halu toteuttaa itseään.

Itsensä toteuttamisen tarve on pyramidin huipulla, ja tulee vasta fysiologisten ja muiden tarpeiden tyydyttämisen jälkeen. Maslowin mukaan itsensä ilmaisun tarve on halu tulla

enemmän itsensä kaltaiseksi sekä halu olla kaikkea sitä, mihin on kyvykäs. Tämä selittää kauneuden, kulttuurin, taiteen ja estetiikan arvostuksen. (Danziger 2005 133, 137-138) Ihminen pyrkii täyttämään tarpeensa tarvehierarkian mukaisessa järjestyksessä edeten alhaalta ylöspäin.

KUVIO 41. Maslowin tarvehierarkia

Aikana, jolloin kaikkea muuta jo on, materiaalistien hankintojen sijaan tavoitellaan elämyksiä, ja itsensä toteuttaminen nousee tärkeimmäksi tavoitteeksi. Luksuspalveluiden suosio on kasvanut sen myötä, kun palvelut ovat muuttuneet yhä elämyksellisemmiksi. Tuotteiden sijaan tavoitellaan tunteita ja elämyksiä. (Danziger 2005) Lapin matkailurakennuksissa tavoitellaan asioita, jotka eivät ole arkipäiväisiä, vaan tuottavat matkailijalle merkityksellisiä elämyksiä. Palvelutarjonnassa täytyy huomioida myös se, että elämykset ovat subjektiivisia kokemuksia. Kotimaanmatkailijalle kelkkasafari ei ole välttämättä yhtä suuri elämys, kuin kaukomailta saapuvalla luksusmatkailijalle.

Elämyksiä koetaan kaikilla aisteilla, joten arkkitehtisuunnittelijan on tärkeää eläytyä tilaan mahdollisimman aidosti. Huoneisto numero 5:n korkea tila, lasiseinä, takka ja kattoikkuna ovat elementtejä, jotka luovat tilaan mielenkiintoa (kuva 42).

KUVA 42. Huoneistoon 5 luksusta tuo korkea tila

Näkymät, tilan tuntu, mittakaava, yllätyksellisyys, muuntojoustavuus ja tekniikan hyödyntäminen esimerkiksi valaistuksen ohjaukseen tai lämpötilan säätöön voivat olla tekijöitä, joilla huoneistoon saadaan luksuksen tuntua. Pienet detaljit, kuten materiaalivalinnat ja sisustus ovat myös hyvin merkityksellisiä. Tunnistettavat designtuotteet luovat ylellistä vaikutelmaa.

Julkisivuun luksusta tuovat lasitetut parvekkeet, viherseinä ja aidot materiaalit, kuten luonnonkivilaatta ja hirsi. Julkisivussa on huoneistoon 5 avautuva suuri ikkuna, mikä tuo rakennukseen valoa ja avaruutta (kuva 43).

KUVA 43. Rakennuksen arkkitehtuuri on selkeä

Arkkitehtuurillisena inspiraationa rakennuksen ulkomuodolle oli skandinaavinen arkkitehtuuri ja tarkemmin tanskalainen, minimalistinen muotokieli (kuva 44).

KUVA 44. Tanskalainen minimalismi viehättää (Baks Arkitekter)

6 POHDINTAA

6.1 Suunnitteluprosessin eteneminen

Rakennuksen muoto ja päälinjat selkeytyivät melko pian suunnittelun alkuvaiheessa. Rakennustapaohje määritteli suunnittelua hyvin pitkälle. Kerrosalan niukkuus pakotti siirtämään portaan ulkopuolelle rakennusta. Suunnittelun päätavoitteet, laadukkuus, tehokkuus ja rakennuksen erottuminen kaupunkirakenteesta, täyttyivät hyvin asiakkaalle suunnitellussa versiossa (kuva 45).

KUVA 45. Suunnitelmien 1. ja 2. versio. Julkisivu Hiihtäjänkadulle. (Studio 3DG ja oma havainnekuva)

Toiseen versioon pohdin rakennuksen elinkaariajattelua arkkitehtuurin näkökulmasta. Suuret lasitetut parvekkeet lisäävät rakennuksen käyttöä läpi vuoden. Parvekkeilla on lämmittävät ja nykyaikaiset biokaasutakat, jotka valaisevat hämärtyvää iltaa parvekkeella. Esteetön suunnittelu helpottaa niin jokaisen lomailijan kuin liikuntarajoitteisenkin kulkemista. Muuntojoustavuus mahdollistaa huoneistojen monipuolisen käytön sellaiseen tai pienten rakenteellisten muutosten jälkeen.

Rakennuksen energiatehokkuutta arvioitaessa olisi ollut hyvä tutkia tarkemmin rakenteiden U-arvoja ja kokonaisenergiakulutusta erilaisilla rakenneratkaisuilla. Mielenkiintoista olisi ollut selvittää, olisiko rakennusta pystynyt toteuttamaan lähes nollaenergiarakentamisen periaatteiden ja samalla rakennustapaohjeen mukaan.

Rakennuksen arkkitehtuuriin sain inspiraatiota skandinaavisesta, puhtaslinjaisesta arkkitehtuurista. Harri Hautajärvi kuvaa osuvasti Reima ja Raili Pietilän onnistuneen taidemaalari Reidar Särestöniemelle suunnitellun kelohonkaisen taidegallerian sopivuutta

Suomen Lappiin. ”Kaksikerroksisessa rakennuksessa on käytetty keloä rakenteellisesti ja sommittelullisesti kekseliäällä tavalla, yhdistämällä primitiivinen materiaali nykyaikaiseen rakennushahmoon. Tämä harvinainen, jäljittelyä vaille jäänyt omaperäisen keloarkkitehtuurin esimerkki osoittaa, että ei tarvitse turvautua tuttuun ja loputtomiin toistettuun kelokämpämalliin. Myös kelohongasta voi rakentaa luovalla ja kekseliäällä tavalla, vaikka käyttäisikin vahvaa Lappi-metaforaa, jota Särestöniemen galleriarakennus oivallisesti edustaa.” (Hautajärvi 2014. 283) Toisessa suunnitteluehdotuksessani hirttä on käytetty nykyaikaisella tavalla, jättämällä hirsinurkat pois ja lisäämällä rakennukseen käyttömukavuutta tuovat, lasitetut parvekkeet ja aurinkosuojat.

6.2 Kiitokset

Kokonaisuudessaan suunnitteluprojekti on ollut hyvin antoisa ja opettavainen. Kiitän Honkataloja ja asiakasta opinnäytetyöaiheesta, ja erityiskiitos Janne Kanteelle ammattitaitoisesta työn ohjaamisesta.

LÄHTEET

Tervetuloa kittilään. Matkailu Kittilässä. Tietoa kunnasta ja Kittilästä.
<http://www.kittila.fi/>

Harri Hautajärvi Autiotuvista lomakaupunkeihin.
Lapin matkailun arkkitehtuurihistoria. Helsinki 2014.

Taidekoti. Lapin lumoa. 25.3.2016
<https://www.taidekoti.com>

Kauko Sorjosen säätiö. Särestöniemi-museon esittely. Luettu 5.5.2018
<https://www.kaukosorjosensaatio.fi>

Lapland above ordinary. Lapin matkailutilastot. Levi elokuva 2016.
http://www.lappi.fi/lapinliitto/julkaisut_ja_tilastot/matkailu

Finavia reittikartta. Kittilästä liikennöivät lentokonereitit.
<https://finavia.fltmaps.com/fi>

Lomarengas. Kuinka helpoimmin varaan lomamökin?
<https://lomarengas.fi>

Lomarengas tiedote 24.5.2012. Vuokramökkien laatu entistä tarkempaan syyniin.
Sähköpostiviesti 14.4.2018 Erja Kuruaho.

Levin sanomat kevät 2018. 26.3.2018. Kittilän kunta 150 vuotta.
<https://levinsanomat.fi>

Pihvipirtti - Lapin legendaarisin pihviravintola. Luettu 30.4.2018.
<http://www.hulluporo.fi>

Etuovi. Ideat ja vinkit. Perinteinen sauna 7674821. Omakotitalo, 160.4 m², Helsinki.
<https://www.etuovi.com>

Luxury Action Oy. Janne Honkanen. Puhelu ja sähköpostiviestit 9.4.2018.

Danziger, P.N. (2005) Let Them Eat Cake: Marketing Luxury to the Masses – As Well as the Classes. New York, USA: Dearborn Trading Publishing.

RT RakMK-21759
Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta

RT RakMK-21761
Ympäristöministeriön asetus asuin-, majoitus- ja työtiloista

RT 08-11188
P3-luokan rakennusten palotekniset vaatimukset

RT 93-10923
Asuntosuunnittelu yleistä

RT-9311231
Muuntojousto asuntosuunnittelussa. Yleiset perusteet. Elokuu 2016.

Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä. Finlex. 4.5.2017. Asetus tullut voimaan 1.1.2018.

Rakennetun ympäristön esteettömyyskartoitusopas. Invalidiliitto. 15.1.2009

Architectural Visualizations, Studio 3DG

Polarkivi luonnonkivituotteet
<https://www.polarkivi.fi>

Aurinkopaneelit tuottavat halpaa sähköä omaan käyttöön. 4.3.2016.
<https://www.meillakotona.fi>

Vattenfall aurinkopaneelilaskuri
<https://www.vattenfall.fi>

Maslowin tarvehierarkia. Luettu 30.4.2018
<https://konsulttitoimistoreneco.wordpress.com>

Villa. Court Yard House. Katsottu 5.5.2018
<https://www.baksarkitekter.uk>

LIITTEET

LIITE 1.

Vattenfall aurinkopaneelilaskuri

Katso, kuinka paljon voit säästää aurinkopaneelien avulla.

Suosittelut paketti:

XXL - 38 PANEELIA

Energiansäästö:

8 200 kWh/VUOSI

Rahansäästö:

984 €/VUOSI

Hiihtäjänkuja 2, 99130 Kittilä, Suomi

Katon pinta-ala on suurempi kuin suurin aurinkopaneelipakettimme. Otathan yhteyttä asiakaspalveluumme, niin raätälöidään yhdessä sinulle sopiva ratkaisu, puh 020 722 9000.

Ilmoitettu pinta-ala:	132 m ²
Paketti - XXL:	38 paneelia (68 m ²)
Nimellisteho:	10.4 kWp
Hinta alk.:	18 400 €

Tarjouspyyntö

Laske uudestaan

Hiihtäjänkuja 2, 99130 Kittilä, Suomi
✕

Piirrä talon katon laatikko, joka osoittaa paneelien sijoituspaikan. Aloita napsauttamalla pistettä katolla ja vedä sininen viiva seuraavaan pisteeseen. Napsauta uudestaan. Jatka, kunnes laatikko on valmis.

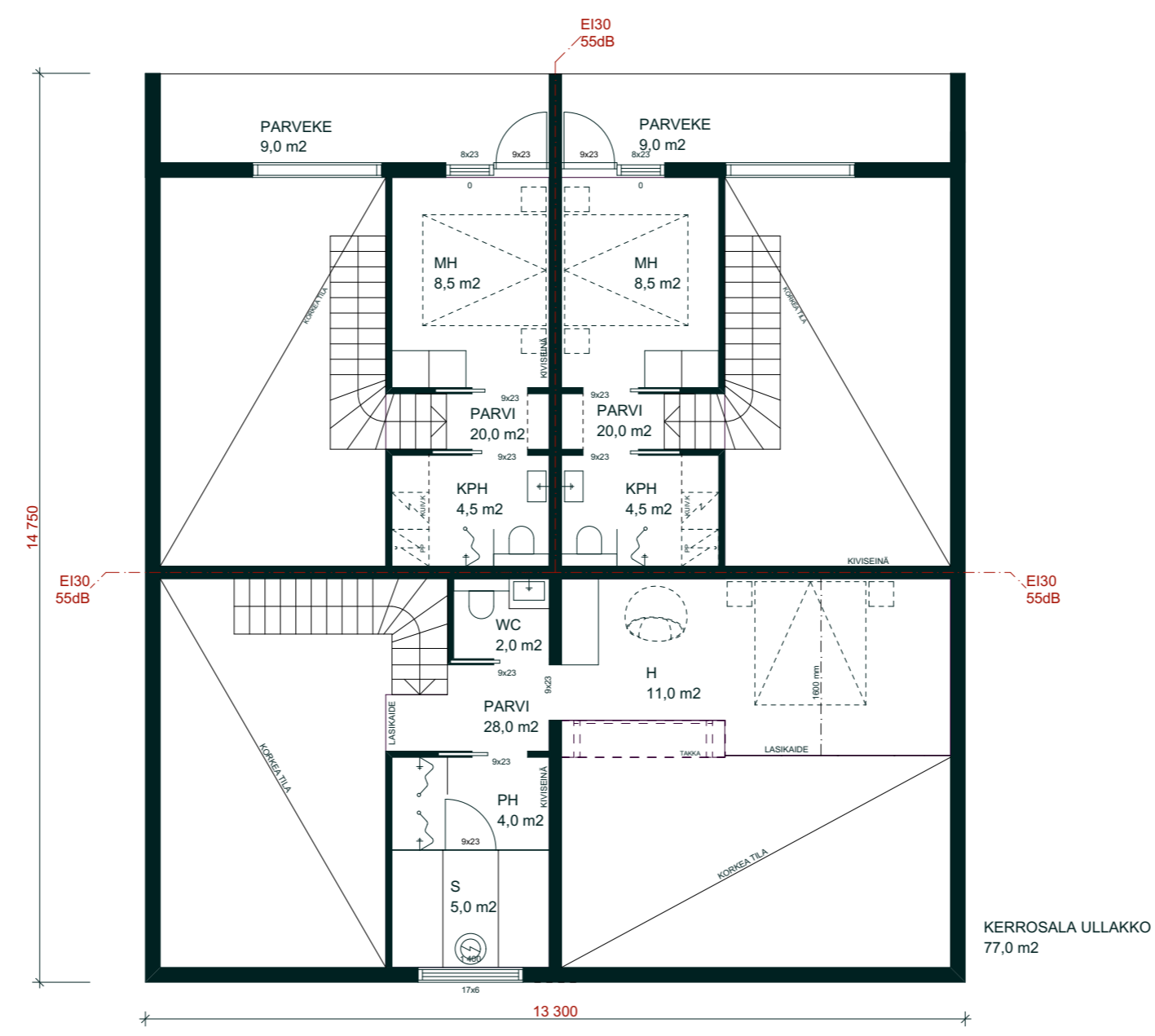

Vältä piirtämistä savupiippujen, kattoikkunoiden, tikkaiden yms. päälle. Muista, että aurinkopaneelien tulee olla suunnattu kohti aurinkoa.

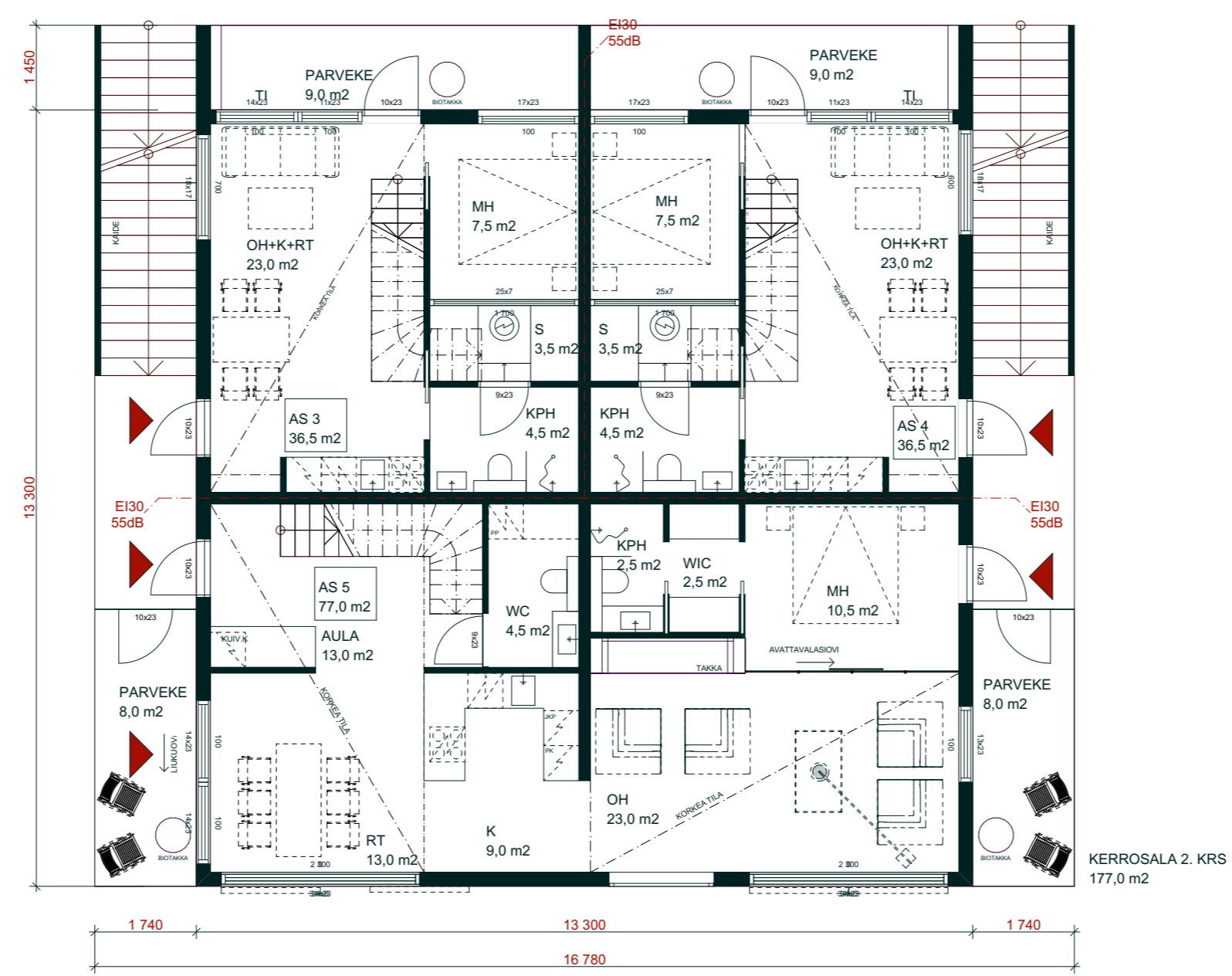
Piirtämisen sijaan voit kirjoittaa katon pinta-alan sivun vasempaan laitaan.

> Eikö osoitetta löydy?

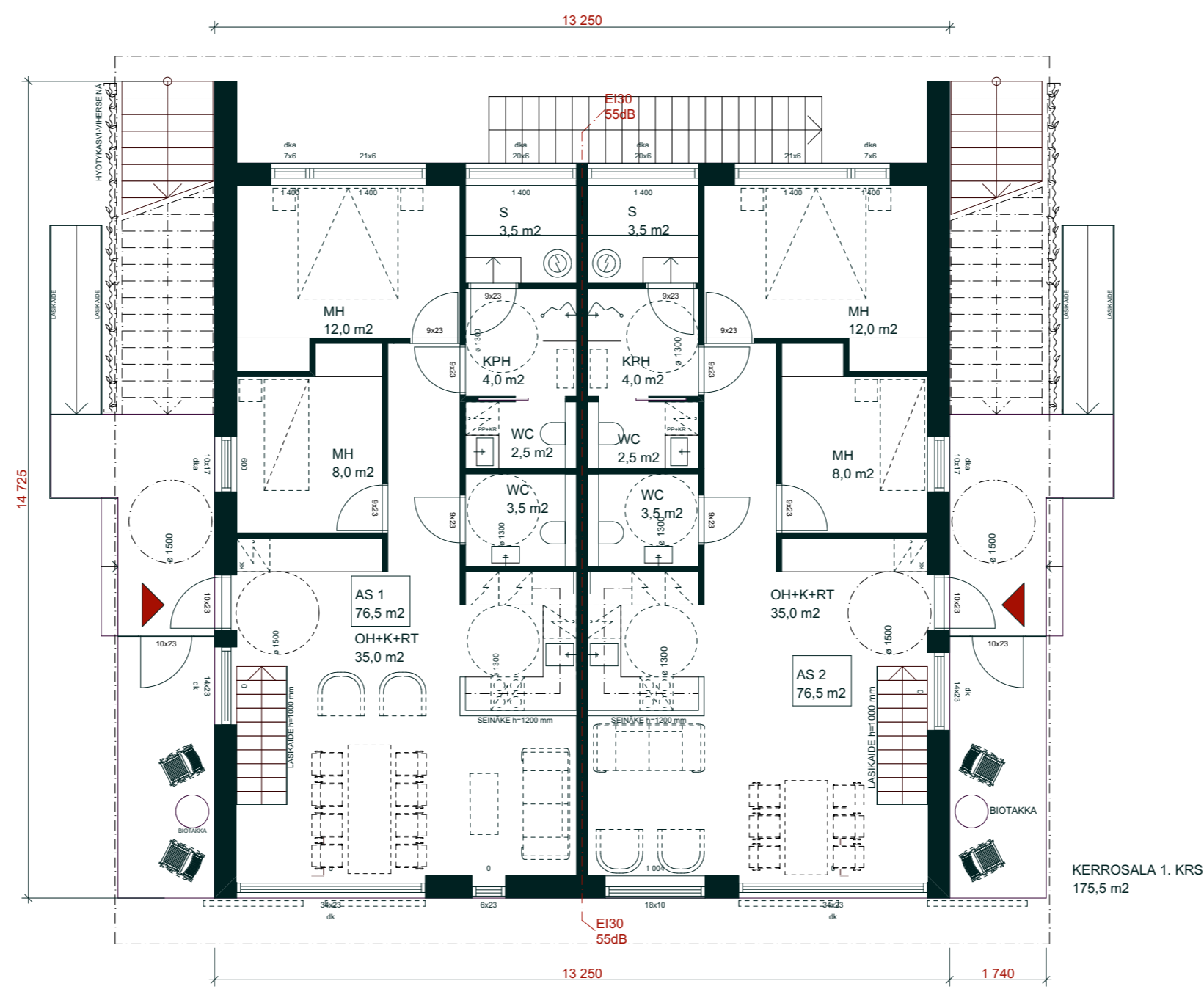
ULLAKKO

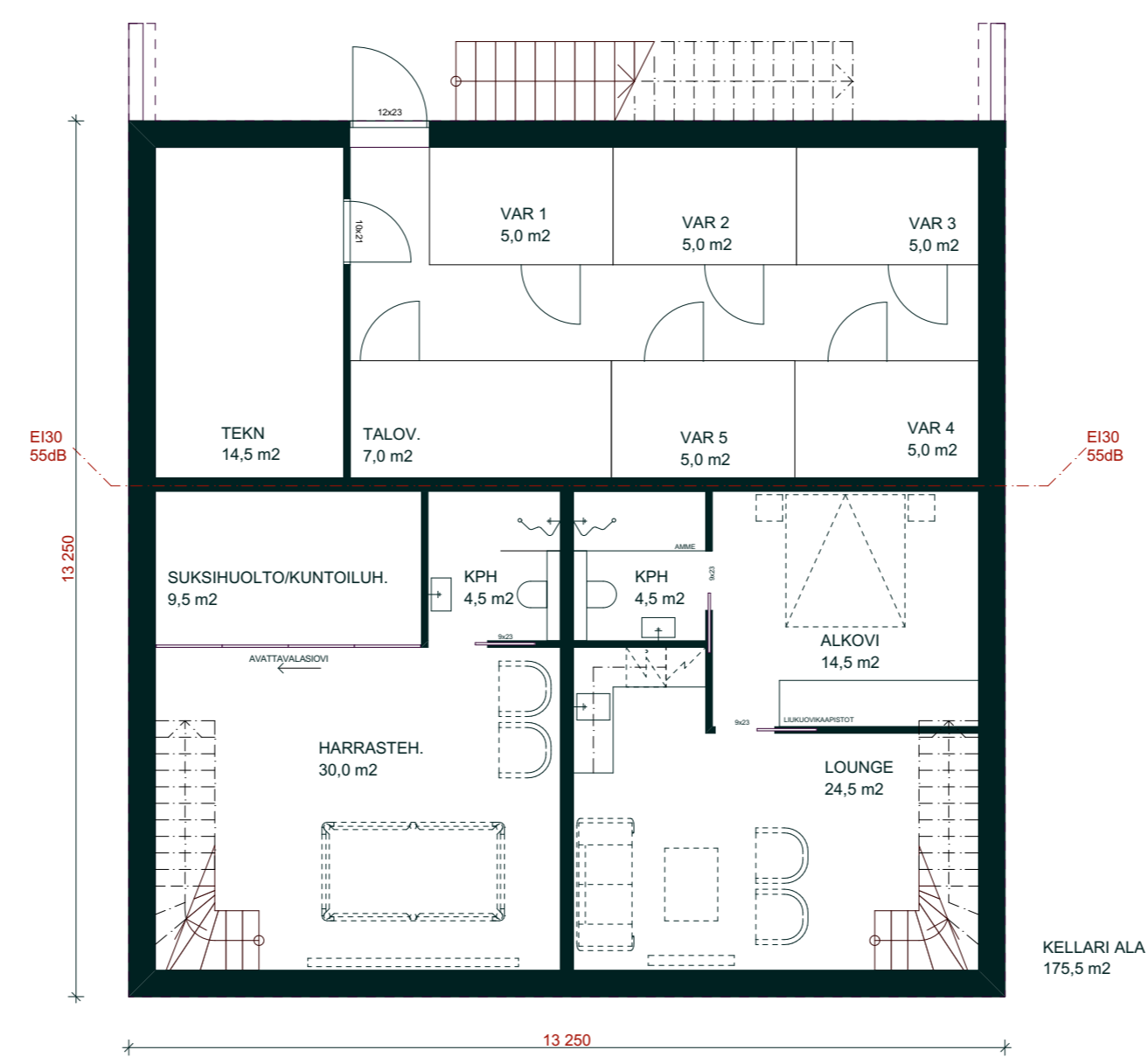
2. KRS

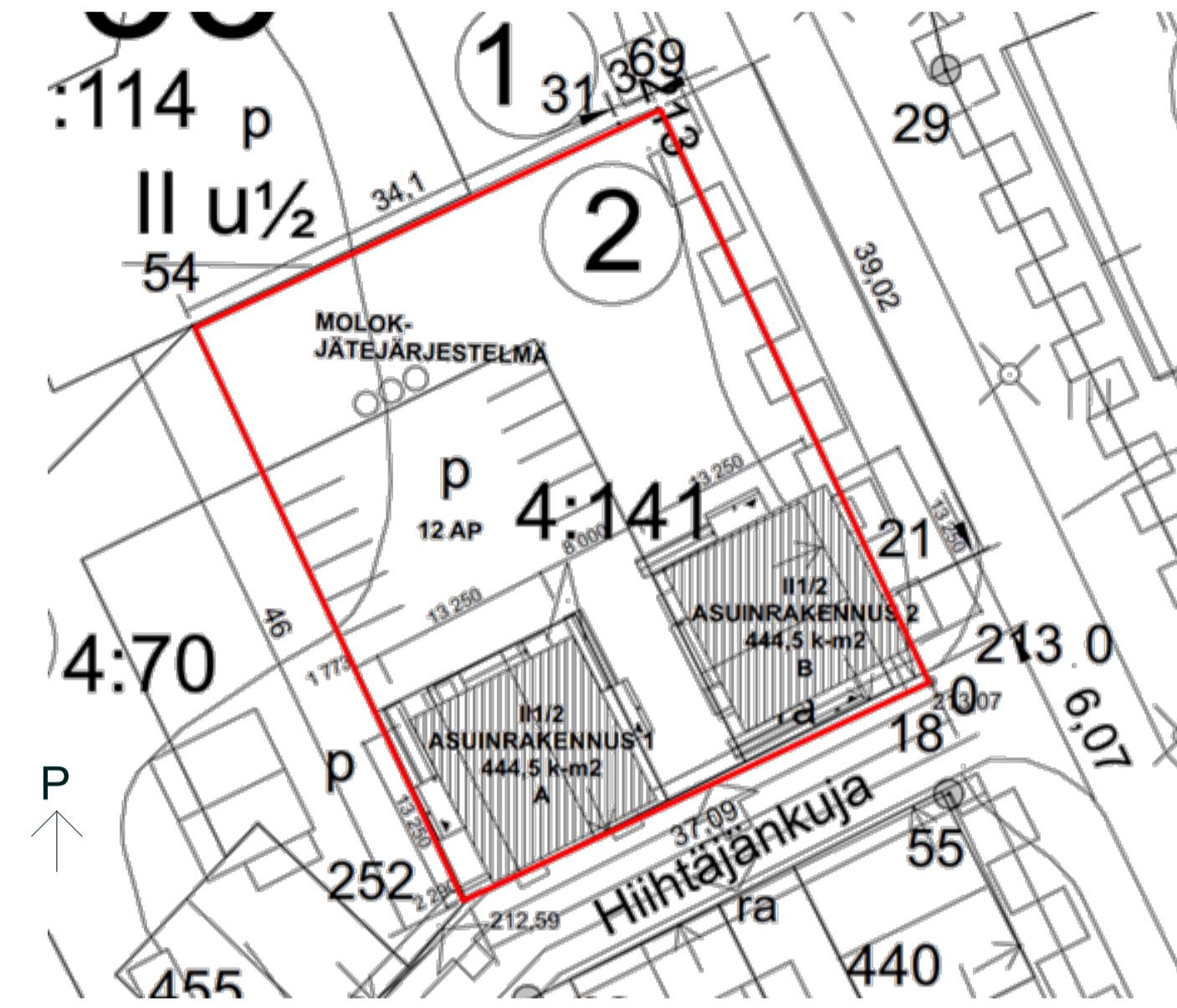
1. KRS

KELLARI

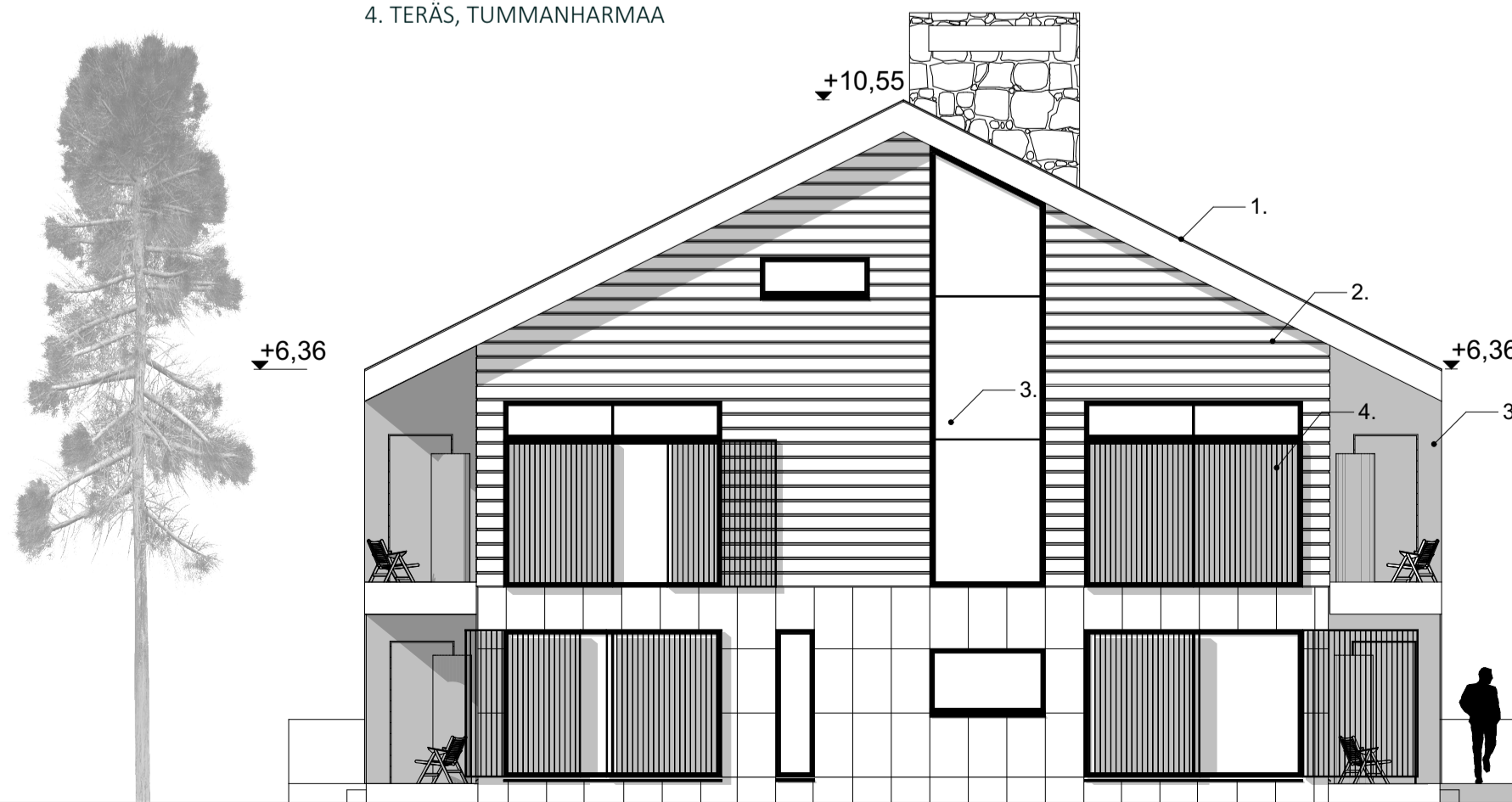

LUOMO

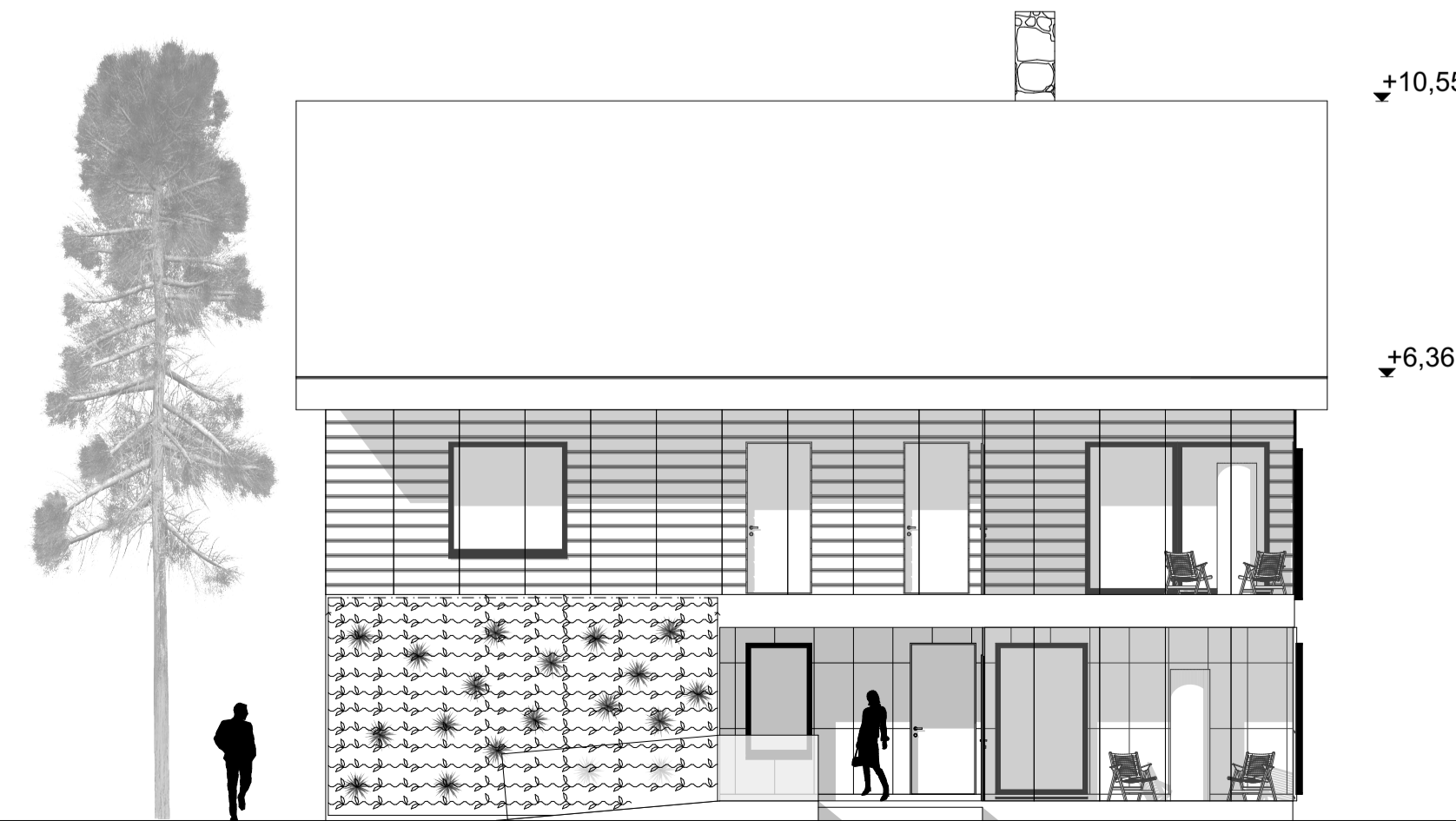

LUONO

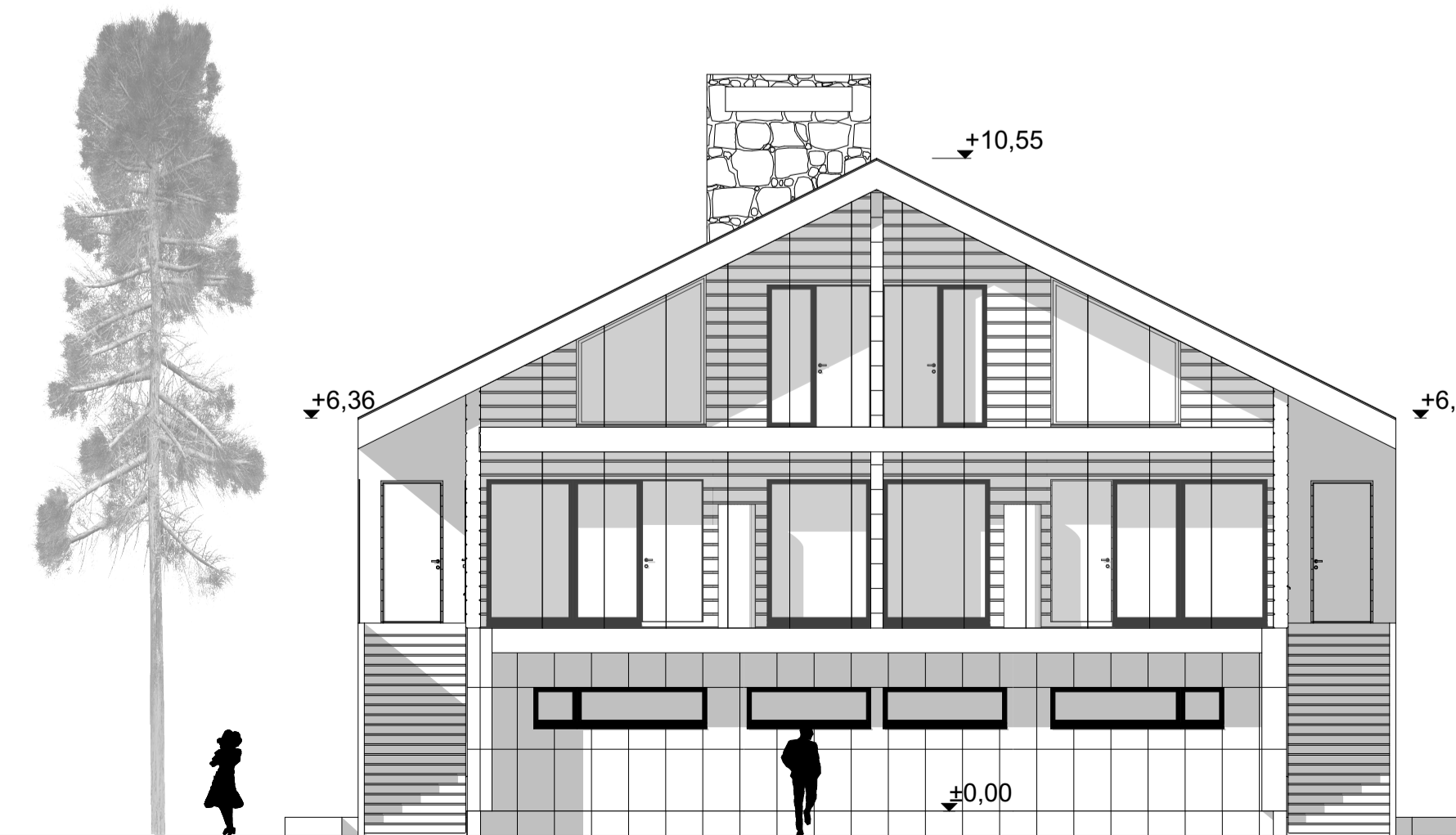
JULKISIVUMATERIAALIT JA VÄRIT
 1. HUOPA, MUSTA
 2. HIRSI, HARMMAA
 3. LASI, KIRKAS
 4. TERÄS, TUMMANHARMAA

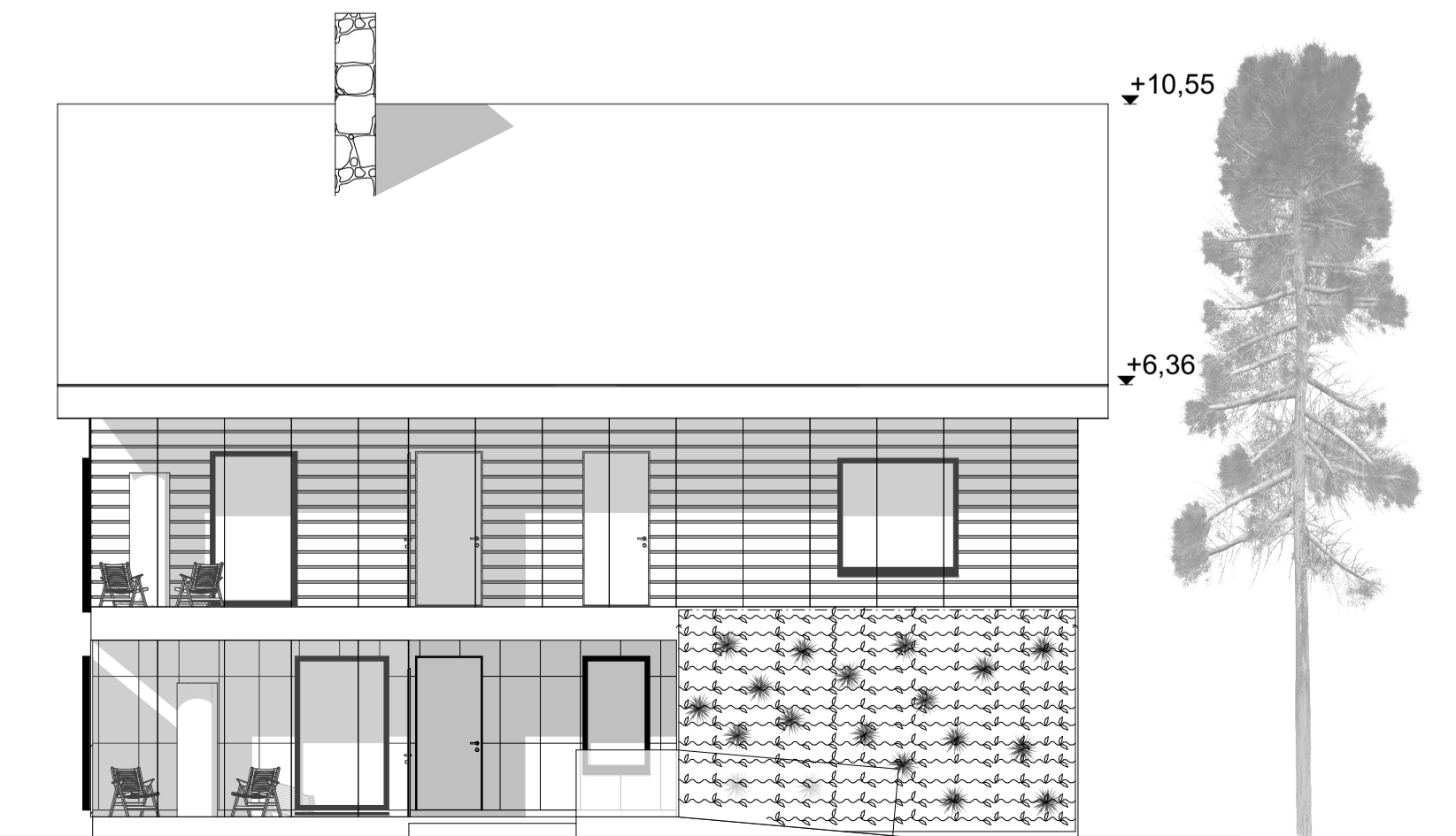
ETELÄÄN

LÄNTEEN

POHJOISEEN

ITÄÄN